EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 15.9.2021
COM(2021) 574 final

2021/0293 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

vuoteen 2030 ulottuvan ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelman perustamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

{SWD(2021) 247 final}

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet

Euroopan komissio hyväksyi 9. maaliskuuta 2021 tiedonannon ”2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten”, jäljempänä ’digikompassitiedonanto’[1]. Tiedonannossa esitettiin visio, tavoitteet ja etenemistavat Euroopan unionin menestyksekästä digitalisaatiota varten vuoteen 2030 mennessä. Tämä muutos on ratkaisevan tärkeä myös ilmastoneutraaliin ja vankkaan kiertotalouteen siirtymisen kannalta. EU:n tavoitteena on olla digiteknologian näkökulmasta riippumaton avoimessa ja yhteenliitetyssä maailmassa. EU haluaa harjoittaa digitalisaatiopolitiikkaa, joka luo kansalaisille ja yrityksille mahdollisuuksia ihmiskeskeiseen, kestävään ja vauraampaan digitalisoituneeseen tulevaisuuteen. Tähän kuuluu haavoittuvuustekijöihin ja riippuvuussuhteisiin puuttuminen sekä investointien nopeuttaminen. Tiedonanto vastasi Eurooppa-neuvoston pyyntöön kehitystä ohjaavasta ns. ”digitaalisesta kompassista” ja perustui komission helmikuussa 2020 esittämään digitaalistrategiaan[2]. Tiedonantoon sisältyi ehdotus siitä, että sovitaan joukko digitalisaation periaatteita, käynnistetään nopeasti merkittäviä monikansallisia hankkeita ja valmistellaan lainsäädäntöehdotus, jossa esitetään vankka jäsenvaltioiden kanssa toteutettavaan seuranta- ja yhteistyömekanismiin perustuva ohjausmalli edistymisen varmistamiseksi: politiikkaohjelma ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”.

Eurooppa-neuvosto korosti 25. maaliskuuta 2021 antamissaan päätelmissä digitaalisen siirtymän merkitystä unionin elpymisen, vaurauden, turvallisuuden ja kilpailukyvyn sekä yhteiskuntiemme hyvinvoinnin kannalta. Se korosti tarvetta vahvistaa EU:n digitaalialan riippumattomuutta itsenäisellä ja avoimella tavalla hyödyntämällä sen vahvuuksia ja vähentämällä sen heikkouksia sekä toteuttamalla älykkäitä ja valikoivia toimia, samalla kun ylläpidetään avoimia markkinoita ja globaalia yhteistyötä. Se totesi tiedonannon ”Digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten” askeleeksi kohti EU:n digitalisaation kartoittamista seuraavaa vuosikymmentä varten. Se pyysi pikaista uudelleentarkastelua suunnitellun politiikkaohjelman ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle” valmistelemiseksi. Lisäksi se kehotti komissiota laajentamaan digitalisaatiota koskevaa Euroopan unionin toimintapoliittista välineistöä sekä Euroopan unionin tasolla että kansallisella tasolla ja hyödyntämään kaikkia teollisuus-, kauppa- ja kilpailupolitiikan, osaamisen ja koulutuksen, tutkimus- ja innovointipolitiikan sekä pitkän aikavälin rahoitusvälineiden tarjoamia välineitä digitalisaation edistämiseksi.

Digikompassitiedonannossa ilmoitettiin myös, että komissio tulisi esittelemään joukon digitalisaatioon liittyviä periaatteita ja oikeuksia, jotka vahvistettaisiin komission ehdotukseen pohjautuvalla Euroopan komission, Euroopan parlamentin ja neuvoston yhteisellä julistuksella. Komission ehdotus perustuu Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilarista saatuihin kokemuksiin ja jäsenvaltioiden viimeaikaisiin aloitteisiin, erityisesti neuvoston

[1] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – 2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten, COM(2021) 118 final/2, 9. 3. 2021.

[2] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa, COM(2020) 67 final, 19. 2. 2020.

puheenjohtajavaltio Portugalin käynnistämään aloitteeseen ”Lisbon Declaration – Digital Democracy with a Purpose”.

Politiikkaohjelmalla ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle” pyritään varmistamaan, että Euroopan unioni saavuttaa yhteiskunnan ja talouden digitalisaatiotavoitteet ja -päämäärät EU:n arvojen mukaisesti, vahvistaa digitaalista johtajuuttaan ja edistää ihmiskeskeistä, osallistavaa ja kestävää, kansalaisia ja yrityksiä voimaannuttavaa digitaalipolitiikkaa. Tavoitteena on toteuttaa EU:n digitaalinen siirtymä tämän vision mukaisesti luomalla selkeä, jäsennelty ja yhteistyöhön perustuva prosessi tulosten saavuttamiseksi.

Tätä varten politiikkaohjelmassa ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle” asetetaan konkreettiset digitalisaatiotavoitteet, jotka unionin kokonaisuutena odotetaan saavuttavan vuosikymmenen loppuun mennessä. Tavoitteet on alustavasti linjattu digikompassitiedonannossa. Politiikkaohjelmassa esitetään uusi jäsenvaltioiden kanssa toteutettava ohjausmalli unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välisen vuotuisen yhteistyömekanismin avulla sen varmistamiseksi, että unioni yhdessä saavuttaa tavoitteensa. Vuoteen 2030 ulottuvat digitalisaatiotavoitteet perustuvat neljään pääkohtaan: digitaidot, digitaaliset infrastruktuurit, yritysten digitalisaatio ja julkisten palvelujen digitalisointi.

Tulevaisuuden maailmassa perustason ja sitä kehittyneemmät digitaidot ovat olennaisen tärkeitä, jotta voidaan vahvistaa kollektiivista selviytymiskykyämme yhteiskuntana: vain digitaitoiset kansalaiset ja digitaaliteknologian osaava työvoima pystyvät päättämään omasta kohtalostaan ja luottamaan omiin kykyihinsä, arvoihinsa ja valintoihinsa. Vaikka päämääränä on luonnollisesti tuottaa Euroopan unionin koko väestölle perustason digitaidot Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevan toimintasuunnitelman ja digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman[3] mukaisesti, ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-politiikkaohjelmassa tavoitteeksi asetetaan, että vuoteen 2030 mennessä vähintään perustason digitaidot on 80 prosentilla 16–74-vuotiaista. Lisäksi digikoulutuksella olisi voitava tukea sellaista työelämäkehitystä, jossa yksilöt kykenevät hankkimaan erikoistuneita digitaitoja ja pääsemään sitä kautta laadukkaisiin työpaikkoihin ja palkitseville työurille. On myös olennaisen tärkeää puuttua työvoiman kyberturvallisuustaitojen merkittäviin puutteisiin EU:ssa, sillä tällaiset taidot ovat tärkeä osa EU:n suojaamista kyberuhkilta. Näin ollen Euroopan sosiaalisten oikeuksien pilaria koskevassa toimintasuunnitelmassa vahvistetun perustason digitaitoja koskevan tavoitteen lisäksi EU:n tavoitteena on, että EU:ssa saadaan työelämään 20 miljoonaa tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijaa, joista nykyistä suurempi osa on naisia.

Siinä missä osaaminen on välttämätön edellytys digitalisaation hyötyjen saavuttamiselle, teknologian jatkokehitykselle ja Euroopan digitaaliselle johtajuudelle, keskeisiä mahdollistajia ovat myös tietoliikenneyhteyksiä tukeva kestävä digitaalinen infrastruktuuri, mikroelektroniikka ja valmiudet prosessoida suuria datamääriä. Huippulaadukkaat ja turvalliset tietoliikenneyhteydet kaikille ja kaikkialla Euroopassa, myös maaseudulla ja syrjäisillä alueilla[4], antavat kaikille Euroopan kansalaisille ja yrityksille keinot hyödyntää täysimääräisesti digitaalisen vuosikymmenen tarjoamia mahdollisuuksia. Siirtonopeuksia koskevat yhteiskunnalliset tarpeet kasvavat jatkuvasti. Vuoteen 2030 mennessä olisi oltava saatavilla gigabittitason verkkoja kaikille, jotka tarvitsevat tai haluavat tällaista kapasiteettia,

---

3 Digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelma 2021–2027 – Koulutuksen mukauttaminen digitaaliaikaan COM(2020) 624 final.

4 EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio, COM(2021) 345 final.

ja 5G-verkon olisi katettava kaikki asutut alueet. Mikroprosessorit ovat samalla tavoin lähtökohta useimmille strategisesti keskeisille arvoketjuille liittyen esimerkiksi verkkoyhteyksin varustettuihin autoihin, puhelimiin, esineiden internetiin, suurtehotietokoneisiin, edge computing -ratkaisuihin (reunalaskentaan) ja tekoälyyn. Siksi huipputason kestävien puolijohteiden, myös prosessorien, tuotannon Euroopassa olisi oltava vuoteen 2030 mennessä arvoltaan vähintään 20 prosenttia maailman tuotannosta. Tässä tarkoitetaan kymmenen kertaa nykyistä energiatehokkaampien alle 5 nm kokoluokan puolijohteiden valmistuskapasiteettia, tavoitteena 2 nm kokoluokka. Lisäksi EU:ssa olisi vuoteen 2030 mennessä otettava käyttöön 10 000 ilmastoneutraalia erittäin suojattua verkon reunasolmua[5] siten, että yrityksille taataan vasteajaltaan lyhyt datapalvelujen saanti sijainnista riippumatta.

Mahdollistaja-asemansa lisäksi kaikki mainitut teknologiat ovat keskeisiä uusissa tuotteissa, uusissa valmistusprosesseissa ja uusissa liiketoimintamalleissa, jotka perustuvat datan oikeudenmukaiseen jakamiseen[6] datataloudessa. Tässä yhteydessä kaikille yrityksille on taattava samat mahdollisuudet. Yritysten uudistava muutos riippuu niiden kyvystä ottaa nopeasti ja kautta linjan käyttöön uusia digitaaliteknologioita, myös niillä teollisuuden ja palvelujen ekosysteemeissä, jotka ovat tällä hetkellä kehityksestä jäljessä. Tämä on erityisen tärkeää pienille yrityksille, jotka muodostavat Euroopan talouden selkärangan. Tämän vuoksi vuoteen 2030 mennessä vähintään 75 prosentin eurooppalaisista yrityksistä olisi pitänyt ottaa käyttöön pilvipalveluja, massadataa ja tekoälyä; lisäksi yli 90 prosentin eurooppalaisista pk-yrityksistä pitäisi tuohon mennessä päästä digitalisaatiossa vähintään perustasolle. Erityishuomiota olisi kiinnitettävä kehityksen eturintamassa tapahtuviin ja disruptiivisiin innovaatioihin. Tavoitteena on kaksinkertaistaa ns. yksisarvisten määrä Euroopassa vuoteen 2030 mennessä lisäämällä innovatiivisten scaleup-yritysten määrää EU:ssa ja parantamalla niiden mahdollisuuksia saada rahoitusta.

Hyvin tärkeää on myös, että demokraattisen yhteiskuntaelämän ja sähköisten julkisten palvelujen on oltava täysin kaikkien saatavilla vuoteen 2030 mennessä, ja kaikkien on voitava hyötyä parhaasta mahdollisesta digitaaliympäristöstä, joka tarjoaa helppokäyttöisiä, tehokkaita ja yksilöllisiä palveluita ja välineitä sekä korkeatasoisen tietoturvan ja tietosuojan. Hallinto alustapalveluna (Government as a Platform) on uusi tapa rakentaa digitaalisia julkisia palveluja[7]. Tavoitteena on, että vuoteen 2030 mennessä kaikki tärkeimmät julkiset palvelut ovat EU-alueen kansalaisten ja yritysten käytettävissä verkossa, että kaikilla EU-alueen kansalaisilla on pääsy potilastietoihinsa (sähköisessä muodossa) ja että 80 prosenttia kansalaisista käyttää digitaalista tunnistusratkaisua[8].

Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää kaikkien jäsenvaltioiden yhteisiä toimia ja unionin tason toimia, joihin kuuluu tarvittaessa myös yhteisinvestointeja. Kehitys saadaan aikaan vain sopusointuisella, osallistavalla ja kestävällä toiminnalla tavoitteellisen unionin

---

5 ’Reunasolmut’ ovat verkkoon liitettyjä tietokoneita, jotka sijaitsevat lähellä sitä fyysistä päätepistettä, jossa data tuotetaan (tai kyseisessä pisteessä itsessään). Reunasolmut tarjoavat hajautettuja datankäsittely- ja tallennusvalmiuksia lyhyellä vasteajalla ilman että dataa tarvitsee siirtää etäälle keskitettyyn datakeskukseen tai pilvi-infrastruktuuriin.

6 FAIR-periaatteiden mukaan tällaisen datan olisi periaatteessa oltava löydettävissä, saavutettavissa, yhteentoimivaa ja uudelleenkäytettävissä. https://www.force11.org/group/fairgroup/fairprinciples.

7 Ks. myös digitaaliyhteiskunnasta ja arvopohjaisesta digitaalisesta hallinnosta vuonna 2020 annettu Berliinin julistus.

8 Eurooppalaista terveysdata-avaruutta koskeva tuleva ehdotus auttaa tämän tavoitteen saavuttamisessa.

tason koordinoinnin kautta. Tämä on ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelmassa luodun uuden ohjausmallin tavoite.

Siihen kuuluu digitalisaation seuranta ja raportointi. Tähän liittyen Euroopan parlamentille ja neuvostolle esitetään vuotuinen tilannekatsaus. Tässä yhteydessä komissio esittää neuvostolle ja parlamentille strategisen arvionsa EU:n digitalisaatiosta ja suosittelee jäsenvaltioille toimia ja toimenpiteitä tai tarkastelee kehitystä komission ja jäsenvaltioiden yhteissitoumusten kannalta.

Jotta EU:n visio digitaalisesta vuosikymmenestä voisi toteutua, kaikilla neljällä digitaalisen kompassin osa-alueella tarvitaan niin laajoja digitaalisia valmiuksia, että ne ovat mahdollisia vain, jos jäsenvaltiot ja EU yhdistävät resurssejaan. Investoinnit mittakaavaltaan riittävän suuriin ja kriittisen massan saavuttaviin monikansallisiin hankkeisiin ovat olennaisen tärkeitä, jotta Euroopan yritysmaailma voi olla innovoinnin eturintamassa ja kilpailla maailmanlaajuisesti ja jotta unioni voi vahvistaa digitaalista itsenäisyyttään. Haasteena on kuitenkin se, miten voidaan helpottaa koordinointia ja luoda tehokkaita ja nopeita prosesseja, muun muassa ”asianmukaisilla välineillä, joilla tuetaan monikansallisia hankkeita” Eurooppa-neuvoston pyynnön mukaisesti, jotta jäsenvaltioille luotaisiin kannustimia vahvuuksiensa yhdistämiseen. Vaikka useita välineitä on olemassa, EU:n työkalupakista puuttuu, tutkimusalaa lukuun ottamatta, keino yhdistää jäsenvaltioilta, EU:n talousarviosta ja yksityisistä investoinneista saatavaa rahoitusta yhteistä etua palvelevien infrastruktuurien ja palvelujen käyttöönottoa ja ylläpitoa varten.

Tästä syystä ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelman tarkoituksena on tukea ja koordinoida monikansallisten hankkeiden perustamista ja toteuttamista. Siinä säädetään oikeudellisesta rakenteesta, joka mahdollistaa useiden jäsenvaltioiden, komission, EIP-ryhmän, julkisten ja yksityisten sijoittajien ja muiden yksityisten osapuolten yhteisrahoittamien hankkeiden nopean ja joustavan perustamisen ja toteuttamisen, erityisesti eri maissa tapahtuvaa laajamittaisten digitaalisten infrastruktuurien ja/tai palvelujen käyttöönottoa varten. Samalla varmistetaan, että hankkeet ovat avoimia kaikille mukaan haluaville jäsenvaltioille ja osapuolille.

Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa

”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelma täydentää ja vie käytäntöön digikompassitiedonannon visiota tavoitteita ja toimia. Sillä pyritään varmistamaan, että vuonna 2019 julkaistussa Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa -strategiassa[9] määritellyt toimet saadaan tuloksellisesti toteutettua. Ehdotus on johdonmukainen myös suhteessa komission tiedonantoon, jolla päivitetään vuoden 2020 uutta teollisuusstrategiaa[10] ja jossa yksilöidään aloja, joilla strategiset riippuvuudet voivat johtaa haavoittuvuuksiin, kuten toimitusvaikeuksiin tai kyberturvallisuusriskeihin. Ehdotus on linjassa myös kriittisten teknologioiden seurantakeskuksen tavoitteiden kanssa. Keskus auttaa tunnistamaan unionin nykyisiä ja mahdollisia tulevia digitaalialan strategisia riippuvuuksia ja vahvistamaan unionin digitaalialan itsenäisyyttä.

---

9 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle: Euroopan digitaalista tulevaisuutta rakentamassa, COM(2020) 67 final, 19. 2. 2020.

10 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen: vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten”, COM(2021) 350 final.

Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa

Tämä päätös perustuu myös olemassa oleviin ehdotuksiin (esim. datanhallintosäädös[11], digipalvelusäädös[12], digimarkkinasäädös[13] ja kyberturvallisuusstrategiaan[14] liittyvät ehdotukset) ja unionin talousarviovälineisiin (esim. koheesio-ohjelmat, teknisen tuen väline, Digitaalinen Eurooppa -ohjelma[15], Horisontti Eurooppa[16] ja InvestEU[17]) sekä siihen, että elpymis- ja palautumistukivälineestä[18] varataan vähintään 20 prosenttia digitaliseen siirtymään. Ehdotus on myös johdonmukainen turvallisuusunionistrategian[19], EU:n osaamisohjelman ja digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelman[20] kanssa, ja se perustuu vuoden 2021 strategiseen ennakointiraporttiin[21], joka tukee EU:n maailmanlaajuista johtajuutta tiellä kohti vuotta 2050.

Tämä ehdotus on johdonmukainen myös niiden aloitteiden kanssa, joita komissio on esittänyt vihreän kehityksen ohjelmaa koskevan paketin yhteydessä[22].

”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelma koskee vain EU:n jäsenvaltioita, sen rinnalla jatketaan yhteistyötä myös kolmansien maiden kanssa, kuten digikompassitiedonannossa todetaan. Erityisesti EU:n naapuruus- ja laajentumiskumppaneiden kanssa tehtävässä yhteistyössä käsitellään myös ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelman asiaankuuluvia näkökohtia, niille tuotetaan ohjelmasta tietoa ja valmistellaan näin soveltuvin osin tietä täysimääräiselle yhdentymiselle.

---

11 Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi eurooppalaisesta datahallinnosta (datahallintosäädös), COM(2020) 767 final.

12 Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi digitaalisten palvelujen sisämarkkinoista (digipalvelusäädös) ja direktiivin 2000/31/EY muuttamisesta, COM(2020) 825 final.

13 Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi kilpailullisista ja oikeudenmukaisista markkinoista digitaalialalla (digimarkkinasäädös), COM(2020) 842 final.

14 Yhteinen tiedonanto Euroopan parlamentille ja neuvostolle: EU:n kyberturvallisuusstrategia digitaaliselle vuosikymmenelle, JOIN/2020/18 final.

15 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta (EUVL L 166, 11.5.2021, s. 1).

16 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1).

17 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

18 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s. 17).

19 Tiedonanto EU:n turvallisuusunionistrategiasta, COM(2020) 605 final.

20 Tiedonanto digitaalisen koulutuksen toimintasuunnitelmasta 2021–2027, COM(2020) 624 final.

21 COM(2021) 750 final, 8.9.2021 – ”Vuoden 2021 strateginen ennakointiraportti – EU:n toimintavalmiudet ja -vapaudet”.

22 https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/european-green-deal_fi.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

Oikeusperusta

Tämän päätöksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 173 artiklan 3 kohta.

SEUT 173 artiklan 3 kohdassa määrätään, että Euroopan parlamentti ja neuvosto voivat tavallista lainsäätämisjärjestystä noudattaen ja Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa kuultuaan päättää erityistoimenpiteistä, joilla tuetaan jäsenvaltioiden toimia sen varmistamiseksi, että unionin teollisuuden kilpailukyvyn kannalta tarpeelliset edellytykset täyttyvät. Tämä oikeusperusta on asianmukainen, koska tällä päätöksellä pyritään nopeuttamaan EU:n teollisuuden digitalisaatiota, vahvistamaan digitaalista itsenäisyyttä, lisäämään teollisia valmiuksia, helpottamaan innovatiivisten startup-yritysten ja pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritysten) kehitystä sekä kannustamaan uusia investointeja innovointiin, tutkimukseen ja teknologian kehittämiseen.

Tässä yhteydessä on erityisen olennaista, että elpymis- ja palautumistukivälineestä annetussa asetuksessa säädetään digitaaliseen teknologiaan, infrastruktuuriin, osaamiseen ja prosesseihin kohdistuvista uudistuksista ja investoinneista, jotta voidaan parantaa unionin maailmanlaajuista kilpailukykyä ja auttaa tekemään unionista kestävämpi, innovatiivisempi ja vähemmän riippuvainen monipuolistamalla keskeisiä toimitusketjuja. Uudistuksilla ja investoinneilla olisi erityisesti edistettävä palvelujen digitalisointia ja digitaalisen ja datainfrastruktuurin, klustereiden ja digitaali-innovointikeskittymien sekä avointen digitaalisten ratkaisujen kehittämistä. Digitaalisella siirtymällä olisi luotava kannustimia myös pk-yritysten digitalisaatioon. Digitaaliteknologiaan tehtävissä investoinneissa olisi noudatettava yhteentoimivuuden ja energiatehokkuuden periaatetta, varmistettava henkilötietojen suoja, mahdollistettava pk-yritysten ja startup-yritysten osallistuminen ja edistettävä avoimen lähdekoodin ratkaisujen käyttöä.

Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)

Aloite liittyy jaettuun toimivaltaan kuuluvaan alaan, jolla olisi puututtava olennaisiin rajat ylittäviin ja ylikansallisiin ongelmiin.

Digitalisaatio koskee kaikkia politiikan aloja, ja se edellyttää eri sidosryhmien yhteisiä toimia ja jäsenvaltioiden osallistumista, myös yli rajojen. Tavoitteiden ja päämäärien saavuttamiseen liittyvät haasteet edellyttävät nopeita ja koordinoituja EU:n tason toimia. Sitoutuminen yhteisiin periaatteisiin ja tavoitteisiin, resurssien yhdistäminen, valmiuksien kehittäminen ja ratkaisujen käyttöönotto laajasti kaikkialla unionissa voi vahvistaa koko EU:n taloutta ja antaa unionille mahdollisuuden kilpailla maailmanlaajuisesti ja muokata eurooppalaisiin perusarvoihin ja -oikeuksiin perustuvaa maailmanlaajuista digitalisaatiota. Epäonnistuminen teknologioihin investoimisessa ja niiden käyttöönotossa ja kansalaisten digitaitojen kehittämisessä, jotta he voisivat hyötyä digitaaliteknologioista täysimääräisesti, voisi rajoittaa EU:n kykyä vastata kiireellisiin ilmastohaasteisiin ja muihin kestävyyshaasteisiin.

EU:n tason toiminta on selvästi paras keino kannustaa eurooppalaisia toimijoita yhteisten visioiden, tavoitteiden ja päämäärien saavuttamiseen ja sellaisten yhteisten teknologisten etenemissuunnitelmien hyväksymiseksi, jotka muodostavat perustan maailmanlaajuisille standardeille ja normeille. Tämä on keskeistä mittakaavaetujen ja tuotevarioinnin etujen sekä huipputason valmiuksiin tarvittavan kriittisen massan luomiseksi, mikä vähentää (ellei peräti poista) hajanaisen toiminnan ja epäoptimaalisten kansallisten ratkaisujen mahdollisuutta EU:ssa.

Tämän uudenlaisen ohjausmallin, jossa käytetään raportointijärjestelyä sekä jäsenvaltioiden ja komission välistä käytännön seuranta- ja yhteistyömekanismia, odotetaan tuottavan laajempia taloudellisia, yhteiskunnallisia ja ympäristöön liittyviä hyötyjä jäsenvaltioille ja sidosryhmille. Vankka seuranta- ja yhteistyömekanismi auttaa varmistamaan, että EU ja sen jäsenvaltiot saavuttavat yhdessä digitaalisen vuosikymmenen tavoitteet ja löytävät kohtuullisin kustannuksin koordinoituja ja tuloksellisia ratkaisuja yhteisiin haasteisiin. Laajalla raportoinnilla varmistetaan läpinäkyvyys kaikkien sidosryhmien suuntaan. Tämä on välttämätöntä, kun otetaan huomioon digitaalisen siirtymän edellyttämät merkittävät investointitarpeet tulevan vuosikymmenen aikana.

Suhteellisuusperiaate

Tämä ehdotus perustuu olemassa oleviin poliittisiin aloitteisiin ja oikeudellisiin kehyksiin, ja se on oikeassa suhteessa sen tavoitteiden ja päämäärien saavuttamiseen. Ensinnäkin tämä politiikkaohjelma täydentää digikompassitiedonantoa, jossa ilmoitettiin ohjelman valmistelusta, ja jolle Eurooppa-neuvosto antoi täyden tuen.

Siinä ei myöskään ylitetä sitä, mikä on tarpeen sen tavoitteiden ja päämäärien saavuttamiseksi, koska sillä perustetaan jäsenvaltioiden ja komission välistä jäsenneltyä ja läpinäkyvää yhteistyötä varten uudenlainen mekanismi, jonka on määrä johtaa sopimiseen politiikoista, toimenpiteistä ja toimista kansallisella ja unionin tasolla. Lisäksi tässä ehdotuksessa säädetään, että komissio voi suositella jäsenvaltioille politiikkoja, toimenpiteitä ja toimia toteutettaviksi unionin tasolla ja kansallisella tasolla. Suosituksia on määrä antaa erityisesti niille jäsenvaltioille, joissa edistyminen asetettujen tavoitteiden ja päämäärien saavuttamisessa on riittämätöntä tai joissa on havaittu puutteita digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevan kertomuksen ja sitä seuraavan yhteistyöprosessin perusteella. Jos jäsenvaltio ei tee digitaalista vuosikymmentä koskevaan kansalliseen strategiseen etenemissuunnitelmaansa mukautuksia, joissa otetaan huomioon komission suosittelemat politiikat, toimenpiteet ja toimet tai jos mukautusten toteuttamatta jättämisen syyt katsotaan riittämättömiksi, komissio voi antaa suosituksen, johon sisältyy erityinen analyysi siitä, miten tämä epäonnistuminen voisi vaikuttaa päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseen unionin tasolla. Jäsenvaltioiden olisi otettava tällaiset suositukset mahdollisimman tarkasti huomioon, ja jos ne päättävät olla ottamatta suositusta tai huomattavaa osaa siitä huomioon, niiden olisi esitettävä perustelunsa ja julkistettava ne.

Välineen valinta

Digikompassitiedonannossa viitataan digitaaliseen kompassiin digitalisaatiopolitiikan ohjelmana, jonka Euroopan parlamentti ja neuvosto hyväksyvät tavallisessa lainsäätämisjärjestyksessä.

Koska ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelma on osoitettu pääasiassa jäsenvaltioille ja sillä perustetaan komission ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyömekanismi, sopivin oikeudellinen väline on päätös. Päätöksellä tehdään komission ja jäsenvaltioiden välisestä seuranta- ja yhteistyömekanismista sitova, jotta voidaan tukea päätöksessä vahvistettuja EU:n ohjeellisia tavoitteita ja saavuttaa ne. Päätöksellä on välittömiä suoria vaikutuksia niihin, joille se on osoitettu.

Sen vuoksi ehdotetaan, että ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelma hyväksytään SEUT 288 artiklan 4 kohtaan perustuvan päätöksen muodossa. Tällainen päätös on kaikilta osiltaan velvoittava, ja siinä nimetään ne, joille se on osoitettu, ja se velvoittaa ainoastaan niitä.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

Sidosryhmien kuuleminen

Komissio on kannustanut sidosryhmiä ja kansalaisia antamaan palautetta ohjelman tarkoituksesta, soveltamisalasta ja konkreettisista toimenpiteistä ja ottanut saadun palautteen huomioon. Komissio julkaisi etenemissuunnitelman[23] neljän viikon palautejaksolle (24.6.–22.7.2021). Lisäksi komissio käynnisti kuusi viikkoa kestäneen kohdennetun julkisen kuulemisen[24] (22.6.–3.8.2021), jotta kaikki asianomaiset sidosryhmät voisivat antaa palautetta ja jotta komissio voisi mitata ja vahvistaa eri sidosryhmien tukea ohjelman kehittämistä varten. Futurium-foorumille[25] luotiin myös tila, jota käytettiin vuorovaikutukseen sidosryhmien kanssa erityiskysymyksissä. Komissio järjesti myös korkean tason tapahtuman (digitaalikokous 1. kesäkuuta), osallistui toimielinten väliseen keskusteluun lainsäätäjien (Euroopan parlamentti ja neuvosto) kanssa ja kuuli Euroopan talous- ja sosiaalikomiteaa ja alueiden komiteaa, jotta voitaisiin varmistaa kaikkien asiaankuuluvien sidosryhmien mahdollisimman laaja osallistuminen, mukaan lukien teollisuuden, yhteiskunnan, Euroopan parlamentin ja jäsenvaltioiden edustajat.

Kuullut sidosryhmät kannattivat yleisesti komission aloitetta ja aikomusta viedä EU:n digitaalialan tahtotilaa käytäntöön konkreettisen seuranta- ja raportointimekanismin kautta. Ne tätä komissiota seuraavaa askelta, jossa luodaan erityinen seuranta- ja yhteistyömekanismi unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välisen yhteistyön järjestämiseksi. Nykyisiä rakenteita, seurantaa ja raportointia olisi yhdenmukaistettava ja vahvistettava EU:n tasolla, ja siksi jäsennelty yhteistyö ja edistymisen seuranta ja raportointi unionin tasolla toisivat merkittävää lisäarvoa yhteiselle visiolle Euroopan digitaalisesta valmiudesta.

Monet vastaajat huomauttivat, että digitalisaation onnistuminen liittyy läheisesti digitaalisessa kompassissa yksilöityihin teknologioihin. Valitut pääkohdat ovat tarkoituksenmukaisia, hyvässä tasapainossa ja riittävän konkreettisia. Vastaajat katsovat, että tulevassa ohjelmassa tullaan ottamaan käyttöön uusi seuranta- ja yhteistyömekanismi komission ja jäsenvaltioiden välistä tiivistä yhteistyötä ja tuloksellista koordinointia varten. Tämä strateginen lähestymistapa on olennaisen tärkeä asianmukaisten yhteyksien luomiseksi jäsenvaltioiden välille poliittisella ja asiantuntijatasolla, jotta monikansalliset hankkeet voidaan toteuttaa onnistuneesti. Tavoitteiden lisäksi vastaajat katsovat, että jäsenvaltioiden ja komission olisi tehtävä enemmän investointien houkuttelemiseksi ja koordinoimiseksi EU:n tasolla muutamien EU:n laajempaan digitaalistrategiaan perustuvien painopisteiden ympärille. Kattava ja onnistunut digitaalinen siirtymä kaikkialla EU:ssa Euroopan kansalaisten, yritysten ja julkishallinnon hyödyksi edellyttää kattavaa ja tarpeisiin mukautettua sääntelykehystä. Se tuo yksityisille ja julkisille toimijoille tarvittavan näkyvyyden ja varmuuden, jotta ne sitoutuvat tarvittaviin panostuksiin EU:n yhteisten digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseksi vuoteen 2030 mennessä. Monet vastaajat pitivät yhteistyön ja parhaiden käytäntöjen vaihdon tukemista ja edistämistä ensisijaisena toimena, jolla nopeutetaan edistymistä kohti digitaalisen vuosikymmenen tavoitteita.

---

23 https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/13089-Digitaalinen-vuosikymmen-digitaalinen-kompassi_fi.

24 https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/consultations/consultation-and-discussion-forum-eus-2030-digital-decade-vision.

25 https://futurium.ec.europa.eu/en/digital-compass?language=fi.

Osa vastaajista korosti myös, että korkeamman tason yhteiskunnallisten tavoitteiden edistäminen olisi asetettava etusijalle sen varmistamiseksi, että digitalisaation vaikutusta yhteiskunnallisiin tavoitteisiin arvioidaan säännöllisesti, koska myös digitaalisen kasvun laatu ja suunta ovat tärkeitä, ja yhteiskunnallisten tavoitteiden saavuttaminen on varmistettava asettaen strategisia painopisteitä ja periaatteita, joita käytetään määrällisten indikaattorien rinnalla. Monet korostivat, että digitalisaation ympäristövaikutukset digitaalisessa siirtymässä on tärkeää ottaa huomioon ja arvioida paremmin, jotta niitä voidaan vähentää samalla kun digitaaliteknologialla tuetaan vihreää siirtymää.

Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö

Komissio tukeutui vankkaan ja laajaan näyttöön, joka tukee digikompassitiedonannossa ehdotettua lähestymistapaa, jota täsmennetään tällä ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelmalla.

Tavoitteiden ja indikaattoreiden osalta ohjelma perustuu erityisesti tarkennettuun digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksiin (DESI-indeksi), joka on Euroopan digitaalista toimintakykyä ja EU:n jäsenvaltioiden digitaalialan kilpailukyvyn kehitystä kuvaava yhdistelmäindeksi ja sisältää myös kansallisten digitalisaatiopolitiikkojen analyysin. Keskeiset selvitykset, joissa kerätään DESI-indeksiä varten tietoja laajakaistan kattavuudesta ja hinnoista, sähköisen hallinnon vertailuanalyysi ja yrityskyselyt tuottavat myös asiaa koskevaa tietoa. Digitaalisen selviytymiskyvyn tulostaulut[26] tarjoavat kokonaisvaltaisen näkökulman EU:n digitaalisiin haavoittuvuuksiin ja valmiuksiin, jotka liittyvät myös muihin selviytymiskyvyn ulottuvuuksiin (vihreä, sosiaalinen ja taloudellinen sekä geopoliittinen).

Monien muiden tiedonannossa mainittujen selvitysten ohella McKinseyn syyskuussa 2020 julkaisemassa selvityksessä[27] esitetään ajantasainen ja perusteellinen analyysi EU:n tulevista haasteista digitaalisen siirtymän alalla ja toimista, joita tarvitaan digitalisaation hyödyntämiseksi parhaalla mahdollisella tavalla.

Vaikutustenarviointi

Paremman sääntelyn välineistön suuntaviivojen mukaisesti komissio ei pitänyt vaikutustenarviointia tarpeellisena ja toimitti sen sijaan päätösehdotukseen liitettävän komission yksiköiden valmisteluasiakirjan. Tiedonannossa ”Digitaalinen kompassi 2030: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten”, jonka Eurooppa-neuvosto on hyväksynyt, hahmoteltiin jo yksityiskohtainen seuranta- ja yhteistyömekanismi, jota on noudatettu ehdotuksessa tiiviisti. Koska tiedonannossa on määritelty useita osatekijöitä (esim. tavoitteet, seuranta- ja yhteistyömekanismi, puitteet monikansallisten hankkeiden toteuttamista varten), toimintavaihtoehdoille valinnalle jäi hyvin vähän liikkumavaraa. Nimenomaan toimintavaihtoehtojen analysointi on keskeinen osa jokaista vaikutustenarviointia.

Ehdotetussa päätöksessä luetellaan tiedonannon mukaisesti yhteiset digitalisaatiotavoitteet jaettuina neljään pääkohtaan. Tavoitteena on muuntaa vuoteen 2030 tähtäävät EU:n digitalisaatiopyrkimykset yhteisiksi konkreettisiksi tavoitteiksi. Ehdotetussa päätöksessä täsmennetään ainoastaan, miten tavoitteiden saavuttamista mitataan. Lisäksi uudenlainen ohjausmalli perustuu seuranta- ja yhteistyömekanismin kautta erityisesti jo olemassa olevaan

[26] Selviytymiskykyä kuvaavat tulostaulut | Euroopan komissio (europa.eu).

[27] McKinsey-raportti, Shaping the digital transformation in Europe, syyskuu 2020.

DESI-indeksiin, joka on EU:n digitaalista toimintakykyä seuraava yhdistelmäindeksi ja jota laajennetaan uusien tavoitteiden mukaisesti. Vaikka ehdotetussa päätöksessä säädetään seuranta- ja yhteistyömekanismista, jonka avulla voidaan seurata edistymistä tavoitteiden saavuttamisessa, seurannan tuloksena mahdollisesti ehdotettavat konkreettiset toimet ovat tulosta komission ja jäsenvaltioiden välisestä jatkuvasta yhteistyöprosessista, jonka tuloksena toimia suositellaan. Koska konkreettiset toimet voidaan lähtökohtaisesti määritellä vasta seuranta- ja yhteistyömekanismin perustamisen jälkeen ja nimenomaan seurantaprosessin tuloksena, ohjelman tarkkaa vaikutusta tältä osin ei voida määrittää etukäteen.

Koska radiotaajuudet ovat keskeinen tekijä edettäessä kohti digitaalisen vuosikymmenen tavoitteita, erityisesti turvallisen, suorituskykyisen ja kestävän digitaalisen infrastruktuurin aikaansaamiseksi, jäsenvaltioiden olisi myös raportoitava hyväksytyistä ja tulevista politiikoistaan ja toimenpiteistään, jotka koskevat taajuuksien saatavuutta ja käyttömahdollisuuksia nykyisille käyttäjille ja mahdollisille investoijille ja operaattoreille. Komissio voisi antaa ohjeistusta siitä, miten tällaiset politiikat ja toimenpiteet voidaan parhaiten muotoilla tämän päätöksen mukaisten yleisten päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseksi. Tämä ei rajoita komission mahdollisuutta ehdottaa uusia taajuuspolitiikan strategisia suuntaviivoja tai mekanismeja 11 päivänä joulukuuta 2018 annetun direktiivin (EU) 2018/1972 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti.

”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelma sisältää myös oikeudellisen rakenteen mekanismin, joka mahdollistaa monikansallisten hankkeiden nopean ja joustavan perustamisen ja toteuttamisen, erityisesti laajamittaisten useita maita koskevien digitaalisten infrastruktuurien ja/tai palvelujen käyttöönottoa varten. Keskitetysti hallinnoidusta unionin ohjelmasta myönnetyt varat pitäisi olla mahdollista yhdistää jäsenvaltioiden sitomiin varoihin, tietyin edellytyksin myös elpymis- ja palautumistukivälineestä saataviin rahoitusosuuksiin, kuten jäsenvaltioille elpymis- ja palautumissuunnitelmista annettujen komission ohjeiden[28] 3 osassa selitetään. Oikeudellinen rakenne sisältää vakiojärjestelyt, jotka koskevat yhteisiä kysymyksiä, kuten hankkeen hallinnointia, vastuita, omistajuutta ja tiedonhallintaa sekä useiden rahoituslähteiden yhdistämistä, joihin voivat kuulua muun muassa suoraan tai välillisesti hallinnoidut unionin ohjelmat, jäsenvaltioiden rahoitusosuudet ja yksityinen rahoitus. Tämä on yksi vaihtoehtoinen tapa toteuttaa monikansallisia hankkeita, ja mekanismi pysyy jäsenvaltioille vapaaehtoisena. Tässä ohjelmassa ei määritetä yksittäisten hankkeiden rahoituksen, toteutuksen ja osallistumisen tai kohdealojen yksityiskohtia. Ne tarkentuvat vasta tulevina vuosina ja riippuvat jäsenvaltioilta saatavasta tuesta.

Kuten edellä esitetystä käy ilmi, ehdotuksessa ei säädetä konkreettisista toimintapoliittisista valinnoista vaan pikemminkin menetelmä- ja hallintokehyksestä, joka ei ota kantaa siihen perustuvien tulevien konkreettisten toimenpiteiden sisältöön. Ehdotetun kehyksen tarkat vaikutukset riippuvat sen jatkototeutuksesta (ja varsinaisesta operatiivisesta toiminnasta) EU:n ja kansallisella tasolla. Edellä esitetyn perusteella komissio kokosi nykyisen näytön komission yksiköiden valmisteluasiakirjaan, joka esitetään ehdotuksen ohessa. Erityisesti monikansallisten hankkeiden osalta komission yksiköiden valmisteluasiakirja osoittaa, että ensinnäkin tarvitaan menettelykehys monikansallisten hankkeiden toteutuksen nopeuttamiseksi ja toiseksi, että jäsenvaltioille on annettava mahdollisuus toteuttaa tietty monikansallinen hanke uudella välineellä, jota voidaan käyttää silloin, kun mikään olemassa oleva väline ei siihen sovellu. Tässä uudessa välineessä, Euroopan digitaali-infrastruktuurikonsortiossa (EDIC), ei ole kyse uuden unionin elimen varsinaisesta

[28] Bryssel, 22.1.2021 SWD (2021) 12 final.

perustamisesta, eikä sitä ole mitään tiettyä yksittäistä monikansallista hanketta varten, vaan sillä paikataan EU:n välineistössä olevaa aukkoa, jotta voidaan yhdistää jäsenvaltioilta, EU:n talousarviosta ja yksityisistä investoinneista saatavaa rahoitusta muihin aloihin kuin tutkimusalaan liittyvien yhteistä etua palvelevien infrastruktuurien ja palvelujen käyttöönottoa ja ylläpitoa varten.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia EU:n talousarvioon. Erityisesti komission uudet tehtävät, jotka liittyvät sen rooliin monikansallisten hankkeiden edistäjänä, hoidetaan käyttäen resursseja, jotka olisi muutoin käytetty tapauskohtaisen tuen antamiseen jäsenvaltioiden hankkeille monikansallisten hankkeiden kattamilla aloilla. Yhdistämällä nämä hajanaiset resurssit saadaan aikaan tehokkuushyötyjä ilman unionin talousarvioon kohdistuvia lisäkustannuksia.

5. LISÄTIEDOT

Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt

Toteutuksen seuranta, arviointi ja raportointi kuvataan tarkemmin jäljempänä säännösten yksityiskohtaisissa selityksissä. Lyhyesti sanottuna komissio raportoi vuosittain ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelman edistymisestä Euroopan parlamentille ja neuvostolle **digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevalla kertomuksella**. Kertomus puolestaan käynnistää komission ja jäsenvaltioiden välisen seuranta- ja yhteistyömekanismin, jota kuvataan tarkemmin jäljempänä säännösten selityksissä.

Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset

Päätöksen kohde ja soveltamisala vahvistetaan **1 artiklassa**, jossa perustetaan ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelma ja siihen liittyvä seuranta- ja yhteistyömekanismi. Päätöksen **2 artiklassa** kuvataan päätöksen yleistavoitteet, joita ovat ihmiskeskeisen, turvallisen ja avoimen digitaalisen ympäristön edistäminen, jäsenvaltioiden kollektiivisen häiriönsietokyvyn vahvistaminen, turvallisen ja helposti saatavilla olevan digitaalisen infrastruktuurin varmistaminen, digitaalisten valmiuksien rakentamisen ja käytön edistäminen, demokraattisen toiminnan ja sähköisten julkisten palvelujen saavutettavuuden varmistaminen ja sen varmistaminen, että digitaalisista infrastruktuureista ja teknologioista tulee kestävämpiä ja energia- ja resurssitehokkaampia, sekä sen varmistaminen, että kaikki olemassa olevat politiikat, joilla on merkitystä digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisen kannalta, otetaan huomioon, jotta voidaan edistää täysimääräisesti digitaalista siirtymää.

Päätöksen **3 artiklassa** määritellään tietyt päätöksessä käytetyt käsitteet.

Päätöksen **4 artiklassa** vahvistetaan tavoitteet, joiden osalta unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden olisi tehtävä yhteistyötä. Ne on jaoteltu neljään pääkohtaa, jotka ovat digitaitoinen väestö ja korkean osaamistason omaavat digitaalialan ammattilaiset, turvalliset ja suorituskykyiset kestävät digitaali-infrastruktuurit, yritysten digitalisaatio ja julkisten palvelujen digitalisointi. Näillä neljällä pääkohdalla on monia ulottuvuuksia ja osaulottuvuuksia. Komissio tarkastelee tavoitteita uudelleen vuoden 2026 kesäkuuhun mennessä teknologisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen huomioon ottamiseksi.

Tavoitteiden saavuttamisen edistymistä seurataan unionin tasolla (**5 artikla**) digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksin (DESI) avulla. Tätä varten osa DESI-indeksin ulottuvuuksista ja

indikaattoreista sovitetaan yhteen päätöksessä asetettujen tavoitteiden kanssa. Vuoden 2030 tavoitteiden saavuttamisen seuranta perustuu keskeisiin suorituskykyindikaattoreihin, jotka komissio määrittelee vuosittain DESI-indeksissä jäsenvaltioita kuullen, sekä ennustettuihin EU:n tason kehityspolkuihin, jotka komissio on määrittänyt tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa. Komissiolle siirretään valta vahvistaa täytäntöönpanosäädöksellä luettelo keskeisistä suorituskykyindikaattoreista, joita tarvitaan kunkin digitalisaatiotavoitteen seurantaan, jos se on tarpeen tuloksellisen seurannan varmistamiseksi tai teknologian kehityksen huomioon ottamiseksi. Seurantaan voisi sisältyä myös liikennevalotyyppinen pisteytys: raportointijärjestelmä, jossa liikennevalojen värit (vihreä, keltainen ja punainen) osoittavat, ovatko unionin tasolla seuratut tosiasialliset suuntaukset johtamassa tietyn keskeisen suorituskykyindikaattorin tavoitteen saavuttamiseen, kun suuntauksia verrataan ennustettuun kehityspolkuun.

Kuten **6 artiklassa** todetaan, komissio raportoi vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle unionin digitalisaation edistymisestä digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevalla kertomuksella. DESI-tiedot sisällytetään tähän kertomukseen. Kertomuksessa käsitellään digitaalista siirtymää, erityisesti edistymistä vuoteen 2030 ulottuvan vision ja vastaavien digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisessa sekä [lisää julistuksen nimi] vahvistettujen yleistavoitteiden ja digitaalialan periaatteiden noudattamisen yleisempää tilannetta. Kertomuksessa esitetään myös jäsenvaltioille suositeltuja politiikkoja, toimenpiteitä ja toimia sekä komission ja jäsenvaltioiden ehdottamia ja tekemiä yhteissitoumuksia. Kertomuksessa komissio voi suositella politiikkoja, toimenpiteitä ja toimia, joita jäsenvaltioiden olisi toteutettava aloilla, joilla edistymistä digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisessa pidetään riittämättömänä. Nämä toimet olisi sisällytettävä myös jäsenvaltioiden digitaalista vuosikymmentä koskeviin kansallisiin strategisiin etenemissuunnitelmiin. Kaikissa tällaisissa suosituksissa otetaan huomioon yhteistyövuoropuhelun tulokset, mukaan lukien jäsenvaltioiden edellisen kertomuksen jälkeen esittämät huomautukset. Komissio voi ehdottaa erityisiä sääntelytoimenpiteitä tai julkisia interventioita digitaalisiin teknologioihin ja valmiuksiin tehtävien lisäinvestointien edistämiseksi, myös kehittämällä monikansallisia hankkeita.

Päätöksen **7 artiklassa** säädetään, että jäsenvaltioiden olisi toimitettava komissiolle digitaalista vuosikymmentä koskevat kansalliset strategiset etenemissuunnitelmat viimeistään viisi kuukautta ennen digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevan kertomuksen antamista. Jäsenvaltiot esittävät etenemissuunnitelmissaan tärkeimmät nykyiset ja suunnitellut politiikat, toimenpiteet ja toimet, joilla pyritään saavuttamaan digitaalista vuosikymmentä koskevat päämäärät ja tavoitteet; ennustetut kansalliset kehityspolut, jotka perustuvat komission jäsenvaltioiden kanssa tiiviissä yhteistyössä antamiin ohjeisiin; aikataulun suunniteltujen politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien toteuttamiselle, mukaan lukien arvio siitä, milloin kyseisten politiikkojen ja toimenpiteiden odotetaan vaikuttavan tavoitteiden saavuttamiseen; yleiskatsauksen investoinneista, joita tarvitaan kansallisissa etenemissuunnitelmissa asetettujen tavoitteiden, päämäärien ja panostusten saavuttamiseksi, sekä yleisarvion investointien lähteistä. Digitaalista vuosikymmentä koskeviin kansallisiin strategisiin etenemissuunnitelmiin voi sisältyä myös ehdotuksia monikansallisiksi hankkeiksi. Digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevan vuotuisen kertomuksen huomioon ottamiseksi jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa toimitettava digitaalista vuosikymmentä koskevien kansallisten strategisten etenemissuunnitelmien tarkistukset, jotka koostuvat politiikoista, toimenpiteistä ja toimista, joita ne aikovat toteuttaa tukeakseen edistymistä digitalisaatiotavoitteissa. Komissio antaa ohjeistusta auttaakseen jäsenvaltioita laatimaan digitaalista vuosikymmentä koskevat kansalliset strategiset etenemissuunnitelmansa, mukaan lukien unionin ja kansallisten ennustettujen kehityspolkujen yhteensovittaminen ja se, miten

jäsenvaltioiden olisi muunnettava unionin suunnitellut kehityspolut kansallisiksi kehityspoluiksi, joissa otetaan huomioon erilaiset kansalliset lähtökohdat, resurssit, suhteelliset edut ja muut merkitykselliset tekijät.

Ehdotuksen **8 artiklassa** säädetään komission ja jäsenvaltioiden välisestä vuosittaisesta yhteistyöstä, jolla varmistetaan, että digitaalisen vuosikymmenen päämäärät ja tavoitteet saavutetaan yhdistämällä unionin aloitteita ja asiaan liittyviä kansallisia politiikkoja ottaen huomioon maiden rajat ylittävät digitaalialaa koskevien politiikkojen ulottuvuudet ja unionin laajuiset tavoitteet ja erityisesti sisämarkkinoiden kehitys. Jäsenvaltiot ja komissio tekevät tiivistä yhteistyötä löytääkseen keinoja puutteiden korjaamiseksi aloilla, joilla edistyminen ei ole ollut riittävää yhden tai useamman digitalisaatiotavoitteen saavuttamiseksi tai joilla esiintyy viimeisimmän edistymiskertomuksen ja käytettävissä olevien tietojen perusteella merkittäviä poikkeamia ja puutteita. Tässä yhteydessä jäsenvaltioiden on esitettävä suunnittelemansa, hyväksymänsä tai toteuttamansa politiikat ja toimenpiteet.

Osana yhteistyövuoropuhelua komissio ja jäsenvaltiot tarkastelevat myös sitä, miten ne ovat yhdessä ja erikseen toteuttaneet edellisen vuoden kertomuksessa suositeltuja politiikkoja, toimenpiteitä ja toimia. Arviointi kattaa jäsenvaltioiden toimien ja toimenpiteiden vaikutukset ja/tai arvion siitä, milloin tällaisia vaikutuksia todennäköisesti syntyy. Se kattaa myös tarpeen hyväksyä toimenpiteitä tai toimia, joilla mukautetaan tai täydennetään jo käytössä olevia toimenpiteitä.

Komissio ja yksi tai useampi jäsenvaltio voivat tehdä vuotuisen yhteistyön missä tahansa vaiheessa yhteissitoumuksia, esimerkiksi monikansallisten hankkeiden perustamiseksi, ja sopia toimenpiteistä ja toimista unionin ja kansallisella tasolla ottaen huomioon muun muassa muiden digitaalipolitiikkojen ja -aloitteiden toteutustilanteen. Nämä yhteissitoumukset ja muut yhteiset toimenpiteet toteutetaan niin, että edetään kohti digitaalista vuosikymmentä koskevien tavoitteiden saavuttamista digitaalisen vuosikymmen tilaa koskevassa kertomuksessa esitettyjen ennustettujen kehityspolkujen mukaisesti. Komissio ja yksittäiset jäsenvaltiot voivat pyytää kokouksen järjestämistä komission ja jäsenvaltioiden välillä. Tällainen kokous pidetään erityisesti silloin, kun jäsenvaltio aikoo toteuttaa uuden monikansallisen hankkeen tai yhteisen toimen, joka edellyttää muiden jäsenvaltioiden osallistumista. Asianomaiset jäsenvaltiot tai komissio voivat myös pyytää vertaisarvioinnin käynnistämistä.

Päätöksen **9 artiklan** mukaan komissio voi antaa erillissuosituksia, jos jäsenvaltio ei muuta digitaalista vuosikymmentä koskevaa kansallista strategista etenemissuunnitelmaansa suositeltujen politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien mukaisesti eikä esitä riittäviä syitä, miksi se ei aio toteuttaa suositeltuja toimia. Asianomaisen jäsenvaltion on otettava kyseinen suositus mahdollisimman tarkasti huomioon ja selitettävä, miten se aikoo sitä noudattaa. Komission antamat suositukset toimitetaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle. Komission suosittamilla politiikoilla, toimenpiteillä ja toimilla, jotka sisältyvät kertomukseen, ja komission erillissuosituksilla olisi täydennettävä talouspolitiikan EU-ohjausjakson yhteydessä annettuja viimeisimpiä maakohtaisia suosituksia.

Komission ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö on avointa, tuloksellista ja läpinäkyvää komission perustaman asianmukaisen rakenteen **(10 artikla)** kautta. Tällainen rakenne toimii myös jäsenvaltioiden välisen vertaisarvioinnin foorumina. Läpinäkyvyyden ja yleisön osallisuuden varmistamiseksi komissio ja jäsenvaltiot ovat myös yhteydessä kaikkiin asianomaisiin sidosryhmiin (myös kansallisella, alueellisella ja paikallisella tasolla, erityisesti

jäsenvaltioiden julkisen sektorin digitalisaatiosta vastaaviin elimiin, sekä työmarkkinaosapuoliin, kansalaisiin ja kansalaisyhteiskuntaan) (**11 artikla**).

Monikansallisia hankkeita koskevien säännösten kokonaisuuden avaavassa **12 artiklassa** esitetään monikansallisille hankkeille ominaiset päämäärät. Korkeimmalla tasolla näihin päämääriin kuuluu hankkeen myötävaikutus unionin digitaalista siirtymää vuoteen 2030 mennessä koskevien tavoitteiden saavuttamiseen. Tämä puolestaan tarkentuu operatiivisemmiksi vaatimuksiksi. Ehdotuksen 12 artiklassa komissiolle annetaan valtuudet antaa suositus monikansallisen hankkeen perustamisesta tai pyytää jäsenvaltiota osallistumaan monikansalliseen hankkeeseen sekä mahdollisuus perustaa monikansallinen hanke tai liittyä siihen yhteisssitoumuksella. Ohjeellinen luettelo mahdollisista toiminta-aloista, joilla voitaisiin perustaa monikansallisia hankkeita, on **liitteessä**.

Monikansallisten hankkeiden valintaa ja toteuttamista koskevat säännöt esitetään **13 artiklassa**. Ensinnäkin tässä artiklassa säädetään, että komissio laatii digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevaan kertomukseen liitteen, jossa se esittää strategiset periaatteet ja painopisteet monikansallisten hankkeiden toteutukselle sekä ajantasaisen luettelon toteutettaviksi valituista hankkeista. Lisäksi esitetään avoin luettelo mahdollisista toteutuksessa hyödynnettävistä välineistä. Jos valitaan olemassa olevia toteutusvälineitä, tällä päätöksellä ei muuteta niihin sovellettavia sääntöjä, joita on noudatettava kaikilta osin.

Menettelykehyksestä, jolla nopeutetaan monikansallisten hankkeiden toteuttamista, säädetään **14 artiklassa**. Tarkoituksena on luoda kaksivaiheinen koordinointimekanismi, joka toteutetaan komission ja jäsenvaltioiden tiiviissä yhteistyössä. Ensimmäisessä vaiheessa kaikkia jäsenvaltioita pyydetään ilmaisemaan kiinnostuksensa tiettyä monikansallista hanketta kohtaan. Toisessa vaiheessa ja edellyttäen, että jäsenvaltioista on löytynyt riittävästi kiinnostusta, komissio antaa ohjeita mekanismista, jota se pitää sopivimpana tietyn hankkeen toteuttamiseen, sekä muista sen toteuttamiseen liittyvistä strategisista näkökohdista. Koko hankkeen toteutuksen ajan voidaan antaa myös teknistä apua ja muuta tukea.

Päätöksen **15 artiklassa** säädetään toteutusmekanismista eurooppalaisen digitaali-infrastruktuurikonsortion (EDIC) muodossa. EDICiä tullaan todennäköisesti käyttämään pääasiassa sellaisissa monikansallisissa hankkeissa, joita ei voida toteuttaa nykyisten toteutusmekanismien avulla. Kuten tässä artiklassa säädetään, EDIC on oikeushenkilö. Tämä tarkoittaa, että unionin avustusta haettaessa EDIC itse on hakija, ja sen on lopulta tehtävä hakemus itse jättämällä ehdotuksensa myöntävän elimen julkaiseman rahoitushaun tai ehdotuspyynnön perusteella. Usean edunsaajan avustussopimusta lukuun ottamatta hakemusta ei voi jättää kolmas osapuoli, esimerkiksi jäsenvaltio EDICin puolesta.

Päätöksen **16 artiklassa** säädetään, että EDIC voidaan perustaa jäsenvaltioiden pyynnöstä komiteamenettelyn kautta komission päätöksellä.

Seuraavissa artikloissa vahvistetaan säännöt, jotka ovat tarpeen EDICin sujuvan ja ketterän toiminnan varmistamiseksi. Päätöksen **17 artiklassa** käsitellään jäsenyyssääntöjä, joiden mukaan jäsenvaltiot, jotka osallistuvat rahoituksella tai muulla osuudella, ovat äänivaltaisia jäseniä ja muut jäsenvaltiot voivat olla tarkkailijoita. Päätöksen **18 artiklassa** säädetään ohjausmekanismista, johon sovelletaan komission veto-oikeutta suppeasti kuvatuissa olosuhteissa. Päätöksen **19 artiklassa** säädetään vähimmäisvaatimuksista, jotka perussäännön on täytettävä.

Päätöksen **20 artiklassa** säädetään EDICiin sovellettavista vastuusäännöistä, **21 artiklassa** sovellettavasta lainsäädännöstä ja toimivaltaisesta tuomioistuimesta, **22 artiklassa** purkamisesta ja **23 artiklassa** raportoinnista ja valvonnasta.

2021/0293 (COD)

Ehdotus

EUROOPAN PARLAMENTIN JA NEUVOSTON PÄÄTÖS

vuoteen 2030 ulottuvan ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelman perustamisesta

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

EUROOPAN PARLAMENTTI JA EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, jotka

ottavat huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 173 artiklan 3 kohdan,

ottavat huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

sen jälkeen kun esitys lainsäätämisjärjestyksessä hyväksyttäväksi säädökseksi on toimitettu kansallisille parlamenteille,

ottavat huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[1],

ottavat huomioon alueiden komitean lausunnon[2],

noudattavat tavallista lainsäätämisjärjestystä,

sekä katsovat seuraavaa:

(1) Komissio esitti 9 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan tiedonannossa ”2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten”[3], jäljempänä ’digikompassitiedonanto’, vuoteen 2030 ulottuvan visionsa kansalaisten ja yritysten valtaistamiseksi digitaalisen siirtymän kautta. Unionin tavassa digitalisoida taloutta ja yhteiskuntaa olisi otettava huomioon digitaalinen itsenäisyys, osallisuus, tasa-arvo, kestävyys, häiriönsietokyky, turvallisuus, elämänlaadun parantaminen, kansalaisten oikeuksien ja toiveiden kunnioittaminen, ja sen olisi edistettävä dynaamista, resurssitehokasta ja oikeudenmukaista taloutta ja yhteiskuntamallia unionissa.

(2) Eurooppa-neuvosto piti 25 päivänä maaliskuuta 2021 antamassaan julkilausumassa digikompassitiedonantoa askeleena kohti Euroopan digitaalisen kehityksen kartoittamista seuraavalle vuosikymmenelle ja vahvisti siinä esitetyn vision, myös ajatuksen erityisestä ohjelmasta, johon sisältyy vankka ohjausrakenne sekä kehys, jolla helpotetaan sellaisten monikansallisten hankkeiden toteuttamista, jotka ovat kriittisillä aloilla välttämättömiä Euroopan digitaalisen siirtymän kannalta. Lisäksi se kehotti komissiota laajentamaan digitalisaatiota koskevaa Euroopan unionin toimintapoliittista välineistöä sekä Euroopan unionin tasolla että kansallisella tasolla ja hyödyntämään

[1] EUVL C , , s. .

[2] EUVL C , , s. .

[3] Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”2030 digitaalinen kompassi: eurooppalainen lähestymistapa digitaalista vuosikymmentä varten” COM(2021) 118 final/2.

kaikkia teollisuus-, kauppa- ja kilpailupolitiikan, osaamisen ja koulutuksen, tutkimus- ja innovaatiopolitiikan sekä pitkän aikavälin rahoitusvälineiden tarjoamia välineitä digitaalisen siirtymän helpottamiseksi.

(3) Kuten komission tiedonannossa vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian[4] päivittämisestä todetaan, Euroopan unionin on yksilöitävä kriittisten teknologioiden järjestelmät ja strategiset alat ja puututtava strategisiin heikkouksiin ja suuririskisiin riippuvuuksiin, jotka voivat johtaa toimitusvaikeuksiin tai kyberturvallisuusriskeihin, sekä edistettävä digitaalista siirtymää. Tämä korostaa miten tärkeää on, että jäsenvaltiot yhdistävät voimansa ja tukevat teollisuuden pyrkimyksiä puuttua näihin riippuvuuksiin ja vastata strategisiin kapasiteettitarpeisiin. Tämä vastaa myös vuoden 2021 strategisessa ennakointiraportissa[5] esitettyyn analyysiin. Elpymis- ja palautumistukivälineen ja kansallisten elpymis- ja palautumissuunnitelmien valmistelun yhteydessä komissio kannusti jäsenvaltioita koordinoimaan toimiaan suosimalla monikansallisia hankkeita digitaalialalla. Tämä kokemus on osoittanut, että komission on tuettava jäsenvaltioiden koordinointipyrkimyksiä ja että unionilla on oltava käytössään yhteisinvestointeja helpottavia toteutusmekanismeja, jotta monikansallisia hankkeita saadaan aikaan. Komission muiden aloitteiden, kuten kriittisten teknologioiden seurantakeskuksen[6], ohella olisi perustettava digikompassitiedonannon toteutusta varten ohjausrakenne, jonka olisi autettava yksilöimään unionin nykyiset ja mahdolliset tulevat digitaalialan strategiset riippuvuudet ja vahvistettava sen digitaalista itsenäisyyttä.

(4) Komission tiedonannossa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta[7] korostettiin, että Euroopan olisi hyödynnettävä digitalisaation tarjoamaa potentiaalia, koska digitalisaatio on yksi tärkeimmistä edellytyksistä vihreän kehityksen ohjelman tavoitteiden saavuttamiselle. Unionin olisi edistettävä tarvittavaa digitaalista siirtymää ja investoitava siihen, koska digitaaliteknologiat ovat ratkaiseva tekijä vihreän kehityksen ohjelman kestävyystavoitteiden saavuttamisen kannalta monilla eri aloilla. Tekoälyn, 5G:n, pilvipalvelujen, reunalaskennan ja esineiden internetin kaltaisilla digitaaliteknologioilla voidaan nopeuttaa ilmastonmuutoksen hallitsemiseen ja ympäristön suojeluun tähtäävien politiikkojen vaikutusta ja maksimoida niiden vaikuttavuus. Digitalisaatio tarjoaa myös uusia mahdollisuuksia ilman ja veden pilaantumisen etäseurantaan sekä energian ja luonnonvarojen käytön seurantaan ja optimointiin. Eurooppa tarvitsee digitaalisektorin, jolla kestävyys on keskeisessä asemassa. Tähän päästään varmistamalla, että digitaalisista infrastruktuureista ja teknologioista tulee todennettavasti kestävämpiä ja energia- ja resurssitehokkaampia ja että ne edistävät kestävää ja ilmastoneutraalia kiertotaloutta ja yhteiskuntaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti.

(5) Digikompassitiedonannossa suunnitellut toimenpiteet olisi toteutettava Euroopan digitaalisen tulevaisuuden rakentamista koskevassa strategiassa määriteltyjen toimien

---

4 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Vuoden 2020 uuden teollisuusstrategian päivittäminen: vahvemmat sisämarkkinat Euroopan elpymistä varten”, 5.5.2021, COM(2021) 350 final.

5 COM(2021) 750 final, 8.9.2021 – ”Vuoden 2021 strateginen ennakointiraportti – EU:n toimintavalmiudet ja -vapaudet”.

6 Siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden synergioita koskeva toimintasuunnitelma, 22.2.2021, COM(2021) 70 final, toimi 4.

7 Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, Eurooppa-neuvostolle, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle ”Euroopan vihreän kehityksen ohjelma”, 11.12.2019, COM/2019/640 final.

tehostamiseksi ja hyödyntäen olemassa olevia unionin välineitä, kuten koheesio-ohjelmat, teknisen tuen väline, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694[8], Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695[9] ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523[10] sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2021/241[11] digitaalista muutosta varten osoitetut varat. Tällä päätöksellä olisi sen vuoksi perustettava ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelma, jotta unionin talouden ja yhteiskunnan onnistunut digitaalinen muutos voidaan saavuttaa ja jotta sitä voidaan nopeuttaa ja ohjata.

(6) Jotta voidaan seurata unionin kehityspolkua digitalisaation nopeuden osalta, olisi vahvistettava erityiset digitalisaatiotavoitteet. Nämä tavoitteet olisi kytkettävä konkreettisiin toiminta-aloihin, joilla unionin olisi kokonaisuutena edistyttävä. Tavoitteet noudattavat digikompassitiedonannossa yksilöityjä neljää pääkohtaa, jotka on määritelty unionin digitalisaation keskeisiksi aloiksi: digitaidot, digitaaliset infrastruktuurit, yritysten digitalisaatio ja julkisten palvelujen digitalisointi.

(7) Digitaidot, niin perustason kuin kehittyneemmätkin taidot, ovat olennaisen tärkeitä unionin yhteiskunnallisen kollektiivisen selviytymiskyvyn vahvistamiseksi. Digitaaliseen toimintaan pystyvät kansalaiset voivat hyödyntää digitaalisen vuosikymmenen tarjoamia mahdollisuuksia. Lisäksi digitaalialan koulutuksen ja opetuksen pitäisi tuottaa työvoimaa, johon kuuluvat ihmiset voivat hankkia erikoisosaamista saadakseen laadukkaita työpaikkoja ja luodakseen palkitsevia työuria paljon nykyistä enemmän. Myös naisten ja miesten osuuksien erot tällä alalla olisi saatava kaventumaan. Keskeinen tekijä digitalisaation etujen hyödyntämisessä, teknologian jatkokehityksessä ja Euroopan digitaalialan johtajuudessa on kestävä digitaalinen infrastruktuuri tietoliikenneyhteyksille, mikroelektroniikalle ja kyvylle käsitellä suuria datamääriä. Tarvitaan huippulaadukkaita ja turvallisia tietoliikenneyhteyksiä kaikille ja kaikkialla Euroopassa, myös maaseudulla ja syrjäisillä alueilla[12]. Siirtonopeuksia koskevat yhteiskunnalliset tarpeet kasvavat jatkuvasti. Vuoteen 2030 mennessä gigabittinopeuksisten verkkojen olisi oltava saatavilla kohtuullisin ehdoin kaikille niille, jotka tarvitsevat tai haluavat tällaista kapasiteettia. Lisäksi mikroprosessorien, jotka ovat jo nyt lähtökohta useimmille strategisesti keskeisille arvoketjuille, kysynnän odotetaan kasvavan tulevaisuudessa entistäkin suuremmaksi, erityisesti kaikkein innovatiivisimpien mikroprosessorien osalta. Kriittisinä kehityksen mahdollistajina pidetään myös ilmastoneutraaleja ja korkeatasoisesti suojattuja verkon reunasolmuja, jotka takaavat datapalvelujen saatavuuden yrityksille lyhyellä vasteajalla niiden sijainnista riippumatta, sekä kvanttitason suurteholaskentaa.

---

8 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/694, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2021, Digitaalinen Eurooppa -ohjelman perustamisesta ja päätöksen (EU) 2015/2240 kumoamisesta (EUVL L 166, 11.5.2021, s. 1).

9 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/695, annettu 28 päivänä huhtikuuta 2021, tutkimuksen ja innovoinnin puiteohjelman ”Horisontti Eurooppa” perustamisesta, sen osallistumista ja tulosten levittämistä koskevien sääntöjen vahvistamisesta sekä asetusten (EU) N:o 1290/2013 ja (EU) N:o 1291/2013 kumoamisesta (EUVL L 170, 12.5.2021, s. 1).

10 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/523, annettu 24 päivänä maaliskuuta 2021, InvestEU-ohjelman perustamisesta ja asetuksen (EU) 2015/1017 muuttamisesta (EUVL L 107, 26.3.2021, s. 30).

11 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/241, annettu 12 päivänä helmikuuta 2021, elpymis- ja palautumistukivälineen perustamisesta (EUVL L 57, 18.2.2021, s.17).

12 EU:n pitkän aikavälin maaseutuvisio. COM(2021) 345 final.

(8) Edellä mainitut teknologiat ovat mahdollistajan aseman lisäksi keskeisellä sijalla uusissa tuotteissa, valmistusprosesseissa ja liiketoimintamalleissa, jotka perustuvat datan oikeudenmukaiseen jakamiseen datataloudessa. Yritysten uudistava muutos riippuu niiden kyvystä ottaa nopeasti ja kautta linjan käyttöön uusia digitaaliteknologioita, myös niillä teollisuuden ja palvelujen ekosysteemeissä, jotka ovat tällä hetkellä kehityksestä jäljessä.

(9) Myös osallistuminen demokraattiseen toimintaan ja julkisten palvelujen saatavuus riippuu ratkaisevasti digitaaliteknologioista, minkä vuoksi niiden olisi oltava täysin kaikkien saatavilla luoden huippulaadukkaan digitaalisen ympäristön, joka tarjoaa helppokäyttöisiä, tehokkaita ja yksilöllisiä palveluita ja välineitä sekä korkeatasoisen tietoturvan ja tietosuojan.

(10) Komission olisi tarkasteltava näitä digitalisaatiotavoitteita uudelleen kesäkuuhun 2026 mennessä arvioidakseen, vastaavatko ne edelleen digitaalisen siirtymän korkeaa tavoitetasoa, ja tarvittaessa päivitettävä niitä tai otettava käyttöön uusia tavoitteita.

(11) Sopusointuinen, osallistava ja vakaa edistyminen digitaalisessa siirtymässä ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisessa unionissa edellyttää kattavaa, vankkaa, luotettavaa, joustavaa ja läpinäkyvää ohjausmallia, joka perustuu tiiviiseen yhteistyöhön ja koordinointiin unionin toimielinten, elinten ja virastojen sekä jäsenvaltioiden välillä. Lähentymisen koordinointi sekä politiikkojen ja toimenpiteiden johdonmukaisuus ja vaikuttavuus unionin ja kansallisella tasolla olisi varmistettava tarkoituksenmukaisella mekanismilla. Sen vuoksi on tarpeen antaa säännöksiä seuranta- ja yhteistyömekanismista, jolla digikompassitiedonanto viedään käytäntöön.

(12) Mekanismiin olisi sisällyttävä tehostettu seurantajärjestelmä unionin strategisissa digitaalivalmiuksissa esiintyvien puutteiden havaitsemiseksi. Siihen olisi myös sisällyttävä raportointimekanismi, joka koskisi muun muassa edistymistä vuoteen 2030 ulottuvan vision ja vastaavien digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisessa sekä tämän päätöksen päämäärien saavuttamisen yleisempää tilannetta. Sen olisi luotava komission ja jäsenvaltioiden välille yhteistyökehys, jonka avulla voidaan löytää ratkaisuja heikkouksiin puuttumiseksi ja ehdottaa kohdennettuja toimia tehokkaiden korjaustoimenpiteiden toteuttamiseksi.

(13) Digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksistä (DESI)[13] olisi tultava osa digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevaa kertomusta, ja sitä olisi käytettävä digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisen seurantaan. Seurantaan olisi sisällyttävä analyysi indikaattoreista, joilla mitataan edistymistä jäsenvaltioiden tasolla, kansallisista politiikoista ja aloitteista, joilla pyritään saavuttamaan tämän päätöksen päämäärät ja tavoitteet, sekä horisontaalisia ja temaattisia analyyseja, joilla seurataan Euroopan talouksien digitalisaatiota ja jäsenvaltioiden edistymistä siinä. DESI-indeksin ulottuvuudet ja indikaattorit olisi mukautettava tässä päätöksessä vahvistettuihin digitalisaatiotavoitteisiin. Kunkin digitalisaatiotavoitteen osalta keskeiset suorituskykyindikaattorit olisi vahvistettava komission täytäntöönpanosäädöksillä. Keskeisiä suorituskykyindikaattoreita olisi tarvittaessa päivitettävä seurannan pitämiseksi tuloksellisena ja teknologisen kehityksen huomioon ottamiseksi. Jäsenvaltioiden tiedonkeruumekanismia olisi vahvistettava, jotta voidaan esittää perusteellinen tilannekatsaus edistymisestä digitalisaatiotavoitteiden

[13] DESI on vuotuinen analyysi- ja mittausindikaattorikokonaisuus, jota on vuodesta 2014 lähtien käytetty digitaalialalla Euroopan yleisen ja jäsenvaltioiden kehityksen mittaamiseen. Indikaattoria on hyödynnetty talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä ja maakohtaisissa suosituksissa.

saavuttamisessa sekä tietoa asiaan liittyvistä politiikoista, ohjelmista ja aloitteista kansallisella tasolla. Komission olisi tarvittaessa laadittava uudelleentarkastelujen perusteella jäsenvaltioita kuullen etenemissuunnitelma tulevien tiedonkeruutarpeiden määrittämiseksi. . DESI-indeksiä määritellessään komission olisi suurelta osin käytettävä tietoyhteiskuntaa koskevissa unionin eri selvityksissä kerättyjä virallisia tilastoja[14]. Komission olisi tehtävä erityisselvityksiä kerätäkseen tietoa sellaisista asiaa koskevista indikaattoreista, joita ei mitata unionin selvityksillä.

(14) Jotta lainsäädäntövallan käyttäjät pysyisivät ajan tasalla digitaalisen siirtymän edistymisestä unionissa, komission olisi toimitettava Euroopan parlamentille ja neuvostolle vuosittain digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskeva kertomus, joka sisältää yleiskatsauksen ja analyysin unionin digitalisaatiosta sekä arvion digitaalisen vuosikymmenen päämäärien ja vuoteen 2030 ulottuvien digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisessa tapahtuneesta edistymisestä. Digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevaa kertomusta ja erityisesti DESI-indeksiä olisi hyödynnettävä talouspolitiikan eurooppalaisessa ohjausjaksossa, mukaan lukien elpymis- ja palautumistukivälineen käyttöön liittyvät näkökohdat.

(15) Komission olisi erityisesti raportoitava digitalisaatiotavoitteissa edistymisestä ja esitettävä yksityiskohtaisesti, missä määrin unioni on edistynyt kunkin tavoitteen ennustettuihin kehityspolkuihin nähden, arvio kunkin tavoitteen saavuttamiseksi tarvittavista toimista, mukaan lukien digitaalisiin valmiuksiin liittyvät investointivajeet ja tietoisuuden lisääminen digitaalisen itsenäisyyden lisäämiseksi tarvittavista toimista. Kertomukseen olisi sisällytettävä myös arvio asiaan liittyvien sääntelyehdotusten toteutumisesta sekä unionin ja jäsenvaltioiden tasolla toteutetuista toimista.

(16) Kertomukseen olisi sisällyttävä tähän analyysiin perustuvia suositeltuja politiikkoja, toimenpiteitä ja toimia. Suositellessaan kertomuksessa politiikkoja, toimenpiteitä tai toimia komission olisi otettava huomioon tuoreimmat saatavilla olevat tiedot, tehdyt yhteissitoumukset, jäsenvaltioiden määrittelemät politiikat ja toimenpiteet sekä edistyminen aikaisemmissa kertomuksissa yksilöityjen ja vuotuisen yhteistyön aikana käsiteltyjen suositusten osalta. Lisäksi komission olisi otettava huomioon erot yksittäisten jäsenvaltioiden mahdollisuuksissa edistää digitalisaatiotavoitteita sekä jo käytössä olevat ja tavoitteiden saavuttamisen kannalta asianmukaisiksi katsotut politiikat, toimenpiteet ja toimet, vaikka niiden vaikutukset eivät olisi vielä näkyvissä.

(17) Digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevassa vuotuisessa kertomuksessa olisi käsiteltävä [lisää julistuksen nimi] hyväksyttyjen digitaalialan periaatteiden toteutumista.

(18) Jotta tässä päätöksessä vahvistetut digitaalisen vuosikymmenen päämäärät ja digitalisaatiotavoitteet saavutetaan ja kaikki jäsenvaltiot osallistuvat tähän pyrkimykseen, seuranta- ja yhteistyömekanismin rakenteessa ja toteutuksessa olisi varmistettava tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihto jäsenvaltioiden ja komission välillä käytävän rakentavan ja osallistavan vuoropuhelun avulla.

(19) Komission olisi yhdessä jäsenvaltioiden kanssa laadittava ennustettuja kehityspolkuja, joiden avulla unioni voi saavuttaa tässä päätöksessä vahvistetut digitalisaatiotavoitteet. Jäsenvaltioiden olisi sen jälkeen mahdollisuuksien mukaan muunnettava nämä

[14] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1006/2009, annettu 16 päivänä syyskuuta 2009, tietoyhteiskuntaa koskevista yhteisön tilastoista annetun asetuksen (EY) N:o 808/2004 muuttamisesta (ETA:n kannalta merkityksellinen teksti) (EUVL L 286, 31.10.2009, s. 31–35).

ennustetut kehityspolut kansallisiksi kehityspoluiksi. Jäsenvaltioiden erilaiset mahdollisuudet osallistua digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseen olisi otettava huomioon ja niiden olisi näyttävä kansallisissa kehityspoluissa. Näiden kehityspolkujen olisi autettava arvioimaan edistymistä ajan mittaan unionin ja kansallisella tasolla.

(20) Jotta komission ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyö olisi tehokasta ja tuloksellista, jäsenvaltioiden olisi toimitettava komissiolle digitaalista vuosikymmentä koskevat kansalliset strategiset etenemissuunnitelmansa, jotka ulottuvat vuoteen 2030, ja joissa ehdotetaan mahdollisuuksien mukaan kansallisella tasolla mitattavissa olevia kansallisia kehityspolkuja. Niissä on tarkoitus kuvata kaikki hyväksytyt, suunnitellut tai käyttöön otetut välineet, joilla edistetään tämän päätöksen päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamista unionin tasolla. Näiden etenemissuunnitelmien olisi oltava keskeinen väline jäsenvaltioiden politiikkojen koordinoinnissa ja luotaessa markkinoille ennakoitavuutta. Jäsenvaltioiden olisi otettava huomioon asiaan liittyvät alakohtaiset aloitteet sekä unionin että kansallisella tasolla ja varmistettava johdonmukaisuus niiden kanssa. Vuotuisen yhteistyösyklin aikana jäsenvaltiot voisivat ehdottaa etenemissuunnitelmiinsa mukautuksia, jotta voidaan ottaa huomioon digitalisaation kehitys unionin ja kansallisella tasolla ja vastata erityisesti komission suosittelemiin politiikkoihin, toimenpiteisiin ja toimiin.

(21) Radiotaajuuksien oikea-aikainen saatavuus ja käyttömahdollisuus ovat keskeisessä asemassa pyrittäessä saavuttamaan ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelman tavoitteet tietoliikenneyhteyksien osalta. Tähän liittyen jäsenvaltiot ja taajuuksien käyttäjät tarvitsevat ennakoitavuutta ja varmuutta sekä samalla joustavuutta (muuttuvien tarpeiden johdosta) taajuuksien saatavuutta koskevien välitavoitteiden suunnittelussa. Erityisesti nopeasti kehittyvässä digitaalisen ja vihreän siirtymän prosessissa varhainen tiedottaminen taajuuksien tulevasta saatavuudesta ja keskeisten sidosryhmien (kuten viranomaisten, teollisuuden ja käyttäjien) näkemysten kuuleminen mahdollisten välitavoitteiden asettamisessa lisäisi oikeusvarmuutta ja ennustettavuutta investointien kannalta.

(22) Koska taajuudet ovat olennaisen tärkeitä digitalisaatiotavoitteiden kannalta ja erityisesti turvallisen, suorituskykyisen ja kestävän digitaalisen infrastruktuurin luomiseksi, jäsenvaltioiden olisi myös raportoitava hyväksytyistä ja tulevista politiikoistaan ja toimenpiteistä, jotka koskevat radiotaajuuksien saatavuutta ja käyttömahdollisuuksia nykyisten käyttäjien ja mahdollisten investoijien ja operaattorien tarpeisiin. Rajoittamatta komission mahdollisuutta ehdottaa uusia strategisia taajuuspolitiikan suuntaviivoja tai mekanismeja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2018/1972[15] 4 artiklan 4 kohdan mukaisesti komissio voisi antaa tältä osin asianmukaista ohjeistusta tässä päätöksessä vahvistettujen yleisten päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseksi.

(23) Komission ja jäsenvaltioiden välinen yhteistyövuoropuhelu olisi aloitettava arvioimalla digitaalista vuosikymmentä koskevat kansalliset strategiset etenemissuunnitelmat, ja sen olisi perustuttava digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevassa kertomuksessa esitettyihin tietoihin ja arvioihin sekä asianomaisilta sidosryhmiltä saatuun palautteeseen.

[15] Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/1972, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, eurooppalaisesta sähköisen viestinnän säännöstöstä (EUVL L 321, 17.12.2018, s. 36).

(24) Yhteistyö olisi sen jälkeen jäsenneltävä vuotuisen syklin puitteissa. Vuotuisen yhteistyön aikataulutuksessa olisi otettava huomioon tarve ottaa huomioon yhteistyöllä toistaiseksi saavutetut tulokset sekä digitaalista vuosikymmentä koskeviin kansallisiin strategisiin etenemissuunnitelmiin seuraavan vuoden kertomuksessa ehdotettavat toimenpiteet, toimet ja mukautukset.

(25) Jotta tavoitteiden saavuttamisessa edistyttäisiin ennustettujen kehityspolkujen mukaisesti, jäsenvaltioiden, jotka eivät kertomuksen mukaan ole edistyneet riittävästi tietyllä alalla, olisi ehdotettava mukautustoimenpiteitä ja -toimia, joita ne aikovat toteuttaa tukeakseen edistymistä kyseisellä kriittisellä alalla. Lisäksi komission ja jäsenvaltioiden olisi tutkittava, miten jäsenvaltiot ovat yhdessä ja erikseen toteuttaneet edellisen vuoden kertomuksessa suositeltuja politiikkoja, toimenpiteitä ja toimia. Jäsenvaltio voi pyytää vertaisarviointiprosessin käynnistämistä, jotta muilla jäsenvaltioilla olisi mahdollisuus esittää huomautuksia ehdotuksista, jotka se aikoo esittää digitaalista vuosikymmentä koskevassa kansallisessa strategisessa etenemissuunnitelmassaan, erityisesti siltä osin kuin on kyse niiden soveltuvuudesta tietyn tavoitteen saavuttamiseen. Myös komissio voi ehdottaa vertaisarvioinnin käynnistämistä digitaalista vuosikymmentä koskevasta strategisesta jäsenvaltion etenemissuunnitelmasta.

(26) Komissio ja yksi tai useampi jäsenvaltio voivat tehdä yhteissitoumuksia koordinoiduista toimista, jotka ne haluaisivat toteuttaa tavoitteiden saavuttamiseksi, perustaa monikansallisia hankkeita ja sopia mistä tahansa muista unionin ja kansallisen tason toimenpiteistä ja toimista, joiden tavoitteena on edistyä tavoitteiden saavuttamisessa ennustettujen kehityspolkujen mukaisesti.

(27) Suositeltujen politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien sekä digitaalista vuosikymmentä koskevien kansallisten strategisten etenemissuunnitelmien ja niiden mukautusten tuloksellinen toteutus on ratkaisevan tärkeää päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseksi. Jos jäsenvaltio ei tosiasiallisesti toteuta näitä toimenpiteitä ja syyt tähän katsotaan riittämättömiksi, komissio voi antaa asiaa koskevan erillissuosituksen, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perussopimuksen mukaista komission toimivaltaa. Tällaisissa suosituksissa olisi otettava huomioon talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetut viimeisimmät maakohtaiset suositukset ja täydennettävä niitä.

(28) Asianomaisen jäsenvaltion olisi otettava suositus mahdollisimman tarkasti huomioon ja tarvittaessa mukautettava digitaalista vuosikymmentä koskevaa kansallista strategista etenemissuunnitelmaansa. Jos jäsenvaltio ei aio noudattaa suositusta, sen olisi esitettävä ja julkistettava noudattamatta jättämisen perustelut.

(29) Läpinäkyvyyden ja julkisten osallistumismahdollisuuksien varmistamiseksi komission olisi oltava yhteydessä kaikkiin asianomaisiin sidosryhmiin. Tätä varten komission olisi tehtävä tiivistä yhteistyötä sidosryhmien kanssa, mukaan lukien yksityiset ja julkiset toimijat, kuten koulutus- tai terveydenhuoltoalan julkisoikeudelliset elimet, ja kuultava niitä toimenpiteistä digitalisaation nopeuttamiseksi unionin tasolla. Sidosryhmien osallistuminen olisi tärkeää myös jäsenvaltioiden tasolla, erityisesti hyväksyttäessä digitaalista vuosikymmentä koskevia kansallisia strategisia etenemissuunnitelmia ja niiden mukautuksia.

(30) Monikansallisissa hankkeissa, joihin osallistuu useita jäsenvaltioita, olisi pyrittävä laajamittaisiin vaikutuksiin keskeisillä aloilla, jotka ovat tarpeen digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseksi, erityisesti yhdistämällä voimavaroja unionista, jäsenvaltioista ja tarvittaessa yksityisistä lähteistä. Ne olisi toteutettava

koordinoidusti ja tiiviissä yhteistyössä komission ja jäsenvaltioiden välillä. Tästä syystä komissiolla olisi oltava keskeinen rooli monikansallisten hankkeiden käytön nopeuttamisessa yksilöimällä toteutusvalmiit monikansalliset hankkeet liitteessä esitettyjen ohjeellisten hankeluokkien joukosta, neuvomalla jäsenvaltioita toteutusmekanismin valinnassa, rahoituslähteiden valinnassa ja niiden yhdistämisessä, muissa kyseisten hankkeiden toteutukseen liittyvissä strategisissa kysymyksissä ja tarvittaessa eurooppalaisen digitaali-infrastruktuurikonsortion (EDIC) valinnassa toteutusmekanismiksi.

(31) Monikansallisille hankkeille annettavaa julkista tukea olisi käytettävä erityisesti markkinoiden toimintapuutteiden tai epäoptimaalisten investointitilanteiden korjaamiseen oikeasuhteisesti siten, että vältetään yksityisen rahoituksen päällekkäisyys tai syrjäyttäminen ja että julkisella tuella on selvää eurooppalaista lisäarvoa, sovellettavan unionin oikeuden ja unionin oikeuden mukaisen kansallisen lainsäädännön mukaisesti.

(32) Monikansallisten hankkeiden olisi kyettävä keräämään ja yhdistämään tehokkaasti rahoitusta erilaisista unionin ja jäsenvaltioiden rahoituslähteistä. Erityisesti olisi voitava yhdistää rahoitusta keskitetysti hallinnoiduista unionin ohjelmista ja jäsenvaltioiden sitomista varoista, tietyin edellytyksin myös elpymis- ja palautumistukivälineen varoista, kuten jäsenvaltioille elpymis- ja palautumissuunnitelmista annettujen komission ohjeiden[16] 3 osassa selitetään, sekä Euroopan aluekehitys- ja koheesiorahastoista. Jos se on perusteltua tietyn monikansallisen hankkeen luonteen vuoksi, hankkeen olisi oltava avoin myös muilta tahoilta kuin unionilta ja jäsenvaltioilta saatavalle rahoitukselle, mukaan lukien yksityinen rahoitus.

(33) Komission olisi yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja monikansallisten hankkeiden koordinoijana avustettava jäsenvaltioita niiden intressien tunnistamisessa monikansallisissa hankkeissa, annettava ohjeistusta optimaalisten toteutusmekanismien valinnasta ja annettava apua toteutusvaiheessa mahdollisimman laajan osallistumisen edistämiseksi.

(34) Komission olisi voitava perustaa jäsenvaltioiden pyynnöstä ja katsoessaan sen asianmukaiseksi erityisesti tilanteissa, joissa vaihtoehtoista soveltuvaa toteutusmekanismia ei ole, eurooppalainen digitaali-infrastruktuurikonsortio (EDIC) kyseisen tietyn monikansallisen hankkeen toteuttamista varten.

(35) Jotta voidaan varmistaa yhdenmukaiset edellytykset tämän päätöksen täytäntöönpanolle, komissiolle olisi siirrettävä täytäntöönpanovaltaa keskeisten suorituskykyindikaattoreiden ja EDICien perustamisen osalta. Tätä valtaa olisi käytettävä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 182/2011[17] mukaisesti,

OVAT HYVÄKSYNEET TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 LUKU

[16] Bryssel, 22.1.2021 SWD(2021) 12 final.

[17] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 182/2011, annettu 16 päivänä helmikuuta 2011, yleisistä säännöistä ja periaatteista, joiden mukaisesti jäsenvaltiot valvovat komission täytäntöönpanovallan käyttöä (EUVL L 55, 28.2.2011, s. 13).

KOHDE, TAVOITTEET JA MÄÄRITELMÄT

1 artikla

Kohde

1) Tällä päätöksellä perustetaan ”Polku digitaaliselle vuosikymmenelle”-ohjelma ja luodaan ohjelmaa varten seuranta- ja yhteistyömekanismi, jolla

   a) määritellään selkeä suunta unionin digitaaliselle siirtymälle ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiselle;

   b) jäsennellään ja edistetään unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä;

   c) varmistetaan unionin suorittaman seurannan ja raportoinnin johdonmukaisuus, vertailukelpoisuus ja kattavuus.

2) Tällä päätöksellä luodaan myös puitteet monikansallisia hankkeita varten.

2 artikla

Yleiset tavoitteet

Unionin toimielimet ja jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä seuraavien yleisten tavoitteiden tukemiseksi ja saavuttamiseksi:

   a) edistetään ihmiskeskeistä, osallistavaa, turvallista ja avointa digitaalista ympäristöä, jossa digitaaliteknologiat ja -palvelut kunnioittavat ja vahvistavat unionin periaatteita ja arvoja;

   b) vahvistetaan jäsenvaltioiden kollektiivista selviytymiskykyä ja kurotaan umpeen digitaalista kuilua erityisesti edistämällä perustason ja kehittyneitä digitaitoja kaikille ja myötävaikuttamalla erinomaisia tuloksia tuottavien digitaalialan koulutusjärjestelmien kehitykseen;

   c) varmistetaan digitaalinen itsenäisyys erityisesti turvallisella ja saavutettavalla digitaalisella infrastruktuurilla, joka pystyy käsittelemään suuria määriä muun teknologisen kehityksen mahdollistavaa dataa unionin teollisuuden kilpailukyvyn tueksi;

   d) edistetään sellaisten digitaalisten valmiuksien kehittämistä ja käyttöä, jotka mahdollistavat digitaaliteknologian ja datan hyödyntämisen helposti ja oikeudenmukaisesti, jotta saavutetaan korkea digitalisaatio- ja innovointiaste unionin yrityksissä, erityisesti pienissä ja keskisuurissa yrityksissä;

   e) varmistetaan, että osallistumismahdollisuudet demokraattiseen toimintaan, julkiset palvelut sekä terveys- ja hoitopalvelut ovat kaikkien, erityisesti muita heikommassa asemassa olevien ryhmien, myös vammaisten, käytettävissä verkossa ja että ne tarjoavat osallistavia, tehokkaita ja yksilöllisiä palveluja ja välineitä sekä korkeatasoisen tietoturvan ja tietosuojan;

   f) varmistetaan, että digitaalisista infrastruktuureista ja teknologioista tulee kestävämpiä ja energia- ja resurssitehokkaampia ja että ne edistävät kestävää ja ilmastoneutraalia kiertotaloutta ja yhteiskuntaa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman mukaisesti;

g) helpotetaan digitalisaatioon tehtävien investointien edellytysten yhdenmukaistamista kaikkialla unionissa muun muassa vahvistamalla unionin ja kansallisten varojen käytön synergioita ja kehittämällä ennakoitavia sääntelyperiaatteita;

h) varmistetaan, että kaikki digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisen kannalta merkitykselliset politiikat ja ohjelmat otetaan koordinoidusti ja johdonmukaisesti huomioon, jotta voidaan edistää täysimääräisesti digitaalista siirtymää.

3 artikla

Määritelmät

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

1) ’digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksillä (DESI)’ vuotuisten analyysi- ja mittausindikaattorien kokonaisuutta, jonka perusteella komissio seuraa unionin ja jäsenvaltioiden yleistä suoriutumista digitalisaatiossa useilla politiikan osa-alueilla sekä niiden edistymistä 4 artiklassa asetettujen digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisessa;

2) ’monikansallisilla hankkeilla’ laajamittaisia hankkeita, joilla helpotetaan 4 artiklassa vahvistettujen digitalisaatiotavoitteiden saavuttamista, unionin ja jäsenvaltioiden rahoitus mukaan lukien, ja jotka täyttävät 12 artiklassa säädetyt vaatimukset;

3) ’tilastoilla’ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 223/2009[18] 3 artiklan 1 alakohdassa määriteltyjä tilastoja;

4) ’vertaisarvioinnilla’ tarkastelumekanismia, jossa jäsenvaltiot voivat 8 artiklan mukaisen vuotuisen yhteistyön puitteissa esittää huomautuksia tietyn jäsenvaltion ehdottamien politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien yksittäisistä näkökohdista ja erityisesti niiden soveltuvuudesta 4 artiklassa vahvistettujen digitalisaatiotavoitteiden jonkin osatavoitteen saavuttamiseen ja jota voidaan käyttää parhaiden käytäntöjen vaihtamiseen;

5) ’ennustetulla kehityspolulla’ historiallisiin tietoihin, jos sellaisia on saatavilla, perustuvaa oletettua vuoteen 2030 ulottuvaa kehityspolkua kunkin 4 artiklassa asetetun digitalisaatiotavoitteen saavuttamiseksi.

2 LUKU

DIGITALISAATIOTAVOITTEET

4 artikla

Digitalisaatiotavoitteet

[18] Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 223/2009, annettu 11 päivänä maaliskuuta 2009, Euroopan tilastoista sekä salassapidettävien tilastotietojen luovuttamisesta Euroopan yhteisöjen tilastotoimistolle annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY, Euratom) N:o 1101/2008, yhteisön tilastoista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 322/97 ja Euroopan yhteisöjen tilasto-ohjelmakomitean perustamisesta tehdyn neuvoston päätöksen 89/382/ETY, Euratom kumoamisesta (EUVL L 87, 31.3.2009, s. 164).

1) Unionin toimielinten ja jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä seuraavien digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseksi unionissa vuoteen 2030 mennessä:

(1) digitaitoinen väestö ja pitkälle koulutetut digitaalialan ammattilaiset:

a) vähintään 80 prosentilla 16–74-vuotiaista on vähintään perustason digitaidot;

b) työssä on vähintään 20 miljoonaa tieto- ja viestintätekniikan asiantuntijaa, joista nykyistä suurempi osa on naisia;

(2) suojatut, suorituskykyiset ja kestävät digitaaliset infrastruktuurit:

a) kaikilla eurooppalaisilla kotitalouksilla on mahdollisuus gigabittiyhteyteen ja 5G-verkko kattaa kaikki asutut alueet;

b) huipputason kestävien puolijohteiden tuotanto EU:ssa muodostaa vähintään 20 prosenttia koko maailman tuotannon arvosta;

c) unionissa on käytössä vähintään 10 000 ilmastoneutraalia erittäin tietoturvallista verkon reunasolmua siten, että yrityksille taataan sijainnista riippumatta viiveeltään lyhyiden (muutama millisekunti) datapalvelujen saanti;

d) vuoteen 2025 mennessä Euroopalla on ensimmäinen oma kvanttitietokone, jolla luodaan edellytykset sille, että Eurooppa on kvanttikapasiteetiltaan etujoukoissa vuoteen 2030 mennessä;

(3) yritysten digitalisaatio:

a) vähintään 75 prosenttia unionin yrityksistä käyttää:

1) pilvipalveluja;

2) massadataa;

3) tekoälyä;

b) digitaaliteknologian käyttöaste on vähintään perustasoa yli 90 prosentissa eurooppalaisista pienistä ja keskisuurista yrityksistä (pk-yrityksistä);

c) unioni lisää innovatiivisten scaleup-yritysten määrää ja parantaa niiden rahoitusmahdollisuuksia, mikä vähintään kaksinkertaistaa niin sanottujen yksisarvisten määrän;

(4) julkisten palvelujen digitalisointi:

a) kaikki tärkeimmät julkiset palvelut ovat unionin kansalaisten ja yritysten käytettävissä verkossa;

b) kaikilla unionin kansalaisilla on pääsy potilastietoihinsa (sähköiset terveystiedot);

c) vähintään 80 prosenttia unionin kansalaisista käyttää digitaalista tunnistusratkaisua.

2) Komissio tarkastelee 1 kohdassa vahvistettuja digitalisaatioavoitteita uudelleen vuoteen 2026 mennessä. Komissio esittää Euroopan parlamentille ja neuvostolle kertomuksen uudelleentarkastelun tuloksista ja antaa lainsäädäntöehdotuksen 1 kohdassa esitettyjen digitalisaatiotavoitteiden tarkistamisesta, jos se katsoo, että se on teknisen, taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen johdosta tarpeen onnistuneen digitaalisen siirtymän toteuttamiseksi.

3 LUKU

HALLINTO: SEURANTA- JA YHTEISTYÖMEKANISMI

5 artikla

Edistymisen seuranta

1) Komissio seuraa unionin edistymistä suhteessa 2 ja 4 artiklassa asetettuihin päämääriin ja digitalisaatiotavoitteisiin. Tätä varten komissio tukeutuu digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksiin (DESI) ja vahvistaa tämän päätöksen soveltamista varten 25 artiklan 2 kohdan mukaisesti täytäntöönpanosäädöksellä kunkin digitalisaatiotavoitteen keskeiset suorituskykyindikaattorit. .

2) Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle hyvissä ajoin tarvittavat tilastot ja tiedot, joita tarvitaan digitaalisen siirtymän ja 4 artiklassa asetettujen digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisen tuloksellista seurantaa varten. Tähän on sisällyttävä asiaankuuluvat tiedot taajuuksien saatavuudesta ja käytettävyydestä. Jos jäsenvaltioiden asiaa koskevia tilastoja ei ole vielä saatavilla, komissio voi jäsenvaltioita kuullen käyttää vaihtoehtoista tiedonkeruumenetelmää, kuten tutkimuksia tai tietojen suoraa keräämistä jäsenvaltioista. Kyseisen vaihtoehtoisen tiedonkeruumenetelmän käyttö ei vaikuta komission päätöksessä 2012/504/EU[19] säädettyihin Eurostatin tehtäviin.

3) Komissio määrittelee tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa kunkin digitalisaatiotavoitteen saavuttamista varten unionin tason ennustetut kehityspolut, jotka toimivat seurannan ja digitaalista vuosikymmentä koskevien kansallisten strategisten etenemissuunnitelmien perustana. Tarvittaessa komissio päivittää yhtä tai useampaa näistä ennustetuista kehityspoluista teknisen, taloudellisen tai yhteiskunnallisen kehityksen perusteella.

4) Jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle hyvissä ajoin tiedot, jotka tarvitaan [lisää julistuksen nimi] vahvistettujen periaatteiden täytäntöönpanon edistymisen tulokselliseen seurantaan.

6 artikla

Kertomus digitaalisen vuosikymmenen tilasta

1) Komissio antaa vuosittain Euroopan parlamentille ja neuvostolle digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevan kertomuksen. Kertomus on komission kattava selvitys unionin digitalisaation edistymisestä, ja siihen sisältyy digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksi (DESI).

2) Komissio esittää kertomuksessaan arvion unionin digitalisaation edistymisestä 4 artiklassa asetettuihin digitalisaatiotavoitteisiin nähden sekä siitä, missä määrin 2 artiklassa tarkoitettuja yleisiä päämääriä ja [lisää julistuksen nimi] vahvistettuja periaatteita on noudatettu. Saavutetun edistymisen arvioinnin on perustuttava erityisesti DESI-indeksin analyysiin ja keskeisiin suorituskykyindikaattoreihin verrattuna unionin tasoon ja tapauksen mukaan kansallisiin ennakoituihin

[19] Komission päätös 2012/504/EU, annettu 17 päivänä syyskuuta 2012, Eurostatista (EUVL L 251, 18.9.2012, s. 49).

kehityspolkuihin sekä tarvittaessa monikansallisten hankkeiden määrään ja etenemiseen.

3) Komissio voi digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevassa kertomuksessaan suositella politiikkoja, toimenpiteitä tai toimia, joita jäsenvaltioiden on toteutettava aloilla, joilla edistyminen on ollut riittämätöntä 4 artiklassa asetettujen digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseksi tai joilla on havaittu merkittäviä puutteita ja vajeita kertomuksessa esitettyjen tulosten perusteella. Suositellut politiikat, toimenpiteet tai toimet voivat liittyä erityisesti seuraaviin:

   a) jäsenvaltioiden ehdottamien panostusten ja aloitteiden tavoitetaso, kun pyritään yhteisesti saavuttamaan 2 ja 4 artiklassa asetetut päämäärät ja tavoitteet;

   b) jäsenvaltioiden tason politiikat, toimenpiteet ja toimet sekä muut politiikat ja toimenpiteet, joilla voi olla maiden rajojen yli ulottuvaa merkitystä;

   c) mahdolliset lisäpolitiikat, -toimenpiteet tai -toimet, joita saatetaan tarvita digitaalista vuosikymmentä koskevien kansallisten strategisten etenemissuunnitelmien mukautuksissa;

   d) nykyisten ja suunniteltujen politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien välinen vuorovaikutus ja johdonmukaisuus.

4) Kertomuksessa on otettava huomioon 8 artiklan 4 kohdassa tarkoitetut yhteiset sitoumukset ja niiden täytäntöönpano.

5) Kertomuksessa on myös annettava tietoja tämän artiklan 3 kohdassa tarkoitettujen suositeltujen politiikkojen, toimenpiteiden tai toimien edistymisestä sekä 9 artiklan nojalla annetuista suosituksista ja niiden täytäntöönpanosta.

6) Kertomuksessa voidaan myös arvioida, tarvitaanko lisäpolitiikkoja, -toimenpiteitä tai -toimia unionin tasolla.

7 artikla

Digitaalista vuosikymmentä koskevat kansalliset strategiset etenemissuunnitelmat

1) Jäsenvaltioiden on viimeistään *[kuuden kuukauden kuluttua tämän päätöksen voimaantulosta – julkaisutoimisto lisää päivämäärän]* toimitettava komissiolle digitaalista vuosikymmentä koskevat kansalliset strategiset etenemissuunnitelmansa, joiden on oltava johdonmukaisia tässä päätöksessä vahvistettujen päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden kanssa ja myötävaikutettava niiden saavuttamiseen unionin tasolla. Jäsenvaltioiden ja komission on otettava huomioon asiaa koskevat muiden alojen aloitteet ja varmistettava yhteensopivuus niiden kanssa.

2) Jäsenvaltioiden on esitettävä digitaalista vuosikymmentä koskevissa kansallisissa strategisissa etenemissuunnitelmissaan seuraavat:

   a) tärkeimmät toteutetut, hyväksytyt ja suunnitellut politiikat, toimenpiteet ja toimet, joilla edistetään 2 ja 4 artiklassa vahvistettuja päämääriä ja digitalisaatiotavoitteita;

   b) kansalliset ennustetut kehityspolut, jotka edistävät kansallisella tasolla mitattavissa olevien asianmukaisten digitalisaatiotavoitteiden saavuttamista;

c) toteutettujen, hyväksyttyjen ja suunniteltujen politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien odotettavissa oleva vaikutus kuhunkin digitalisaatiotavoitteeseen;

d) hyväksyttyjen ja suunniteltujen politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien toteutusaikataulu sekä arvio siitä, milloin näiden politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien odotetaan vaikuttavan digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseen.

3) Edellä a alakohdassa tarkoitettujen politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien on liityttävä tämän päätöksen sellaisten päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseen, joihin pätee digitaalista vuosikymmentä koskevien kansallisten strategisten etenemissuunnitelmien toimittamispäivänä tai kyseisten etenemissuunnitelmien mukauttamispäivänä yksi tai useampi seuraavista:

a) niitä koskee voimassa oleva välittömästi sovellettava unionin tai kansallinen lainsäädäntö;

b) niitä koskee yksi tai useampi sitoumus politiikkojen, toimenpiteiden tai toimien hyväksymisestä;

c) niitä varten on myönnetty määrärahat;

d) niitä varten on osoitettu henkilöresurssit;

e) asianomaiset kansalliset viranomaiset ovat varanneet tai osoittaneet tai sitoutuneet varaamaan tai osoittamaan tarvittavat radiotaajuusresurssit;

f) ne ovat muita tärkeitä mahdollistavia tekijöitä, jotka liittyvät päämääriin ja digitalisaatiotavoitteisiin.

4) Jäsenvaltioiden on esitettävä yleiskatsaus investoinneista, joita tarvitaan päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden edistämiseksi niiden digitaalista vuosikymmentä koskevien kansallisten strategisten etenemissuunnitelmien mukaisesti, sekä yleinen kuvaus kyseisten investointien lähteistä, mukaan lukien tarvittaessa unionin ohjelmien ja rahoitusvälineiden suunniteltu käyttö. Digitaalista vuosikymmentä koskeviin kansallisiin strategisiin etenemissuunnitelmiin voi sisältyä ehdotuksia monikansallisiksi hankkeiksi.

5) Jäsenvaltioiden on varmistettava, että niiden digitaalista vuosikymmentä koskevissa kansallisissa strategisissa etenemissuunnitelmissa otetaan huomioon talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annetut viimeisimmät maakohtaiset suositukset. Digitaalista vuosikymmentä koskeviin kansallisiin strategisiin etenemissuunnitelmiin tehtävissä mukautuksissa on otettava huomioon 6 artiklan 3 kohdan mukaiset suositellut politiikat, toimenpiteet ja toimet sekä 9 artiklan nojalla annetut suositukset.

6) Komissio antaa jäsenvaltioille ohjeistusta ja tukea niiden laatiessa digitaalista vuosikymmentä koskevia kansallisia strategisia etenemissuunnitelmiaan, myös siitä, miten kansallisella tasolla voidaan mahdollisuuksien mukaan laatia asianmukaiset ennustetut kehityspolut, joilla voidaan tuloksekkaasti myötävaikuttaa unionin tason ennakoiduilla kehityspoluilla pysymiseen.

8 artikla

Komission ja jäsenvaltioiden vuotuinen yhteistyö

1) Jäsenvaltiot ja komissio tekevät tiivistä yhteistyötä määrittääkseen keinoja puutteiden korjaamiseksi aloilla, joilla edistyminen ei ole ollut riittävää yhden tai useamman 4

artiklassa vahvistetun digitalisaatiotavoitteen saavuttamiseksi tai joilla on havaittu merkittäviä puutteita ja vajeita digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevan kertomuksen tulosten perusteella. Analyysissä on otettava huomioon erityisesti jäsenvaltioiden erilaiset valmiudet myötävaikuttaa eri digitalisaatiotavoitteisiin ja riski siitä, että viiveet tiettyjen digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisessa voivat vaikuttaa haitallisesti muiden digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseen.

2) Komissio ja jäsenvaltiot keskustelevat kahden kuukauden kuluessa digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevan kertomuksen julkaisemisesta jäsenvaltion alustavista huomioista koskien erityisesti politiikkoja, toimenpiteitä ja toimia, joita komissio on suositellut digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevassa kertomuksessaan.

3) Asianomaisten jäsenvaltioiden on viiden kuukauden kuluessa digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevan kertomuksen julkaisemisesta toimitettava komissiolle digitaalista vuosikymmentä koskeviin kansallisiin strategisiin etenemissuunnitelmiinsa tekemänsä mukautukset, jotka koostuvat niiden kaavailemista politiikoista, toimenpiteistä ja toimista, mukaan lukien tarvittaessa monikansallisia hankkeita koskevat ehdotukset, joilla tuetaan edistymistä 4 artiklassa vahvistettujen digitalisaatiotavoitteiden kannalta merkityksellisillä osa-alueilla ja 2 artiklassa asetettujen päämäärien saavuttamiseksi. Jos jäsenvaltio katsoo, että toimia ei tarvita ja että sen digitaalista vuosikymmentä koskeva kansallinen strateginen etenemissuunnitelma ei edellytä päivittämistä, sen on perusteltava tämä kirjallisesti.

4) Komissio ja yksi tai useampi jäsenvaltio voivat tehdä vuotuisen yhteistyön missä tahansa vaiheessa yhteissitoumuksia, kuulla muita jäsenvaltioita politiikoista, toimenpiteistä tai toimista tai perustaa 12 artiklassa tarkoitettuja monikansallisia hankkeita. Komissio tai jäsenvaltio, joka on ehdottanut tiettyä toimintapolitiikkaa, toimenpidettä tai toimea, voi myös pyytää käynnistämään vertaisarviointiprosessin, joka koskee kyseisen politiikan, toimenpiteen tai toimen tiettyjä näkökohtia ja erityisesti sen soveltuvuutta tietyn digitalisaatiotavoitteen saavuttamiseen. Vertaisarviointiprosessin tulokset voidaan sisällyttää seuraavaan digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevaan kertomukseen.

5) Komissio pyrkii tiedottamaan jäsenvaltioille suositelluista politiikoista, toimenpiteistä ja toimista, jotka se aikoo sisällyttää digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevaan kertomukseen, ennen kertomuksen julkaisemista.

9 artikla

Suositukset

1) Jos jäsenvaltio ei toteuta asianmukaisia mukautuksia digitaalista vuosikymmentä koskevaan kansalliseen strategiseen etenemissuunnitelmaansa komission 6 artiklan 3 kohdan mukaisesti suosittelemien politiikkojen, toimenpiteiden tai toimien mukaisesti ilman riittäviä perusteluja, komissio voi antaa suosituksen, johon sisältyy erityinen analyysi siitä, miten tämä laiminlyönti voisi vaikuttaa tämän päätöksen päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamiseen.

2) Asianomaisen jäsenvaltion on otettava komission suositus mahdollisimman tarkasti huomioon ja tarvittaessa mukautettava digitaalista vuosikymmentä koskevaa kansallista strategista etenemissuunnitelmaansa kolmen kuukauden kuluessa. Jos asianomainen jäsenvaltio katsoo, ettei sen pitäisi mukauttaa digitaalista vuosikymmentä koskevaa kansallista strategista etenemissuunnitelmaansa

suosituksen tai sen olennaisen osan mukaisesti, sen on ilmoitettava perustelunsa komissiolle kirjallisesti ja julkistettava ne kolmen kuukauden kuluessa.

3) Suositukset täydentävät talouspolitiikan eurooppalaisen ohjausjakson yhteydessä annettuja viimeisimpiä maakohtaisia suosituksia.

4) Lisäksi jos komissio katsoo, että kansalliset toimenpiteet ovat riittämättömiä ja vaarantavat tässä päätöksessä asetettujen päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisen sovitussa aikataulussa, se voi ehdottaa tarpeellisia toimenpiteitä ja käyttää perussopimusten mukaista toimivaltaansa varmistaakseen, että kyseiset päämäärät ja tavoitteet saavutetaan yhteisesti.

5) Jos jäsenvaltio poikkeaa jatkuvasti kansallisesta ennustetusta kehityspolusta usean vuoden ajan tai vaihtoehtoisesti ei aio toteuttaa korjaavia toimia aiemman komission suosituksen perusteella, komissio voi käynnistää kohdennetun vuoropuhelun kyseisen jäsenvaltion kanssa ja ilmoittaa asiasta Euroopan parlamentille ja neuvostolle.

6) Komissio ilmoittaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle kaikista tämän artiklan nojalla annetuista suosituksista.

10 artikla

Yhteistyö

1) Komissio ja jäsenvaltiot tekevät tiivistä yhteistyötä tässä päätöksessä vahvistettujen velvoitteiden ja tehtävien täyttämiseksi. Tätä varten jäsenvaltiot voivat aloittaa vuoropuhelun joko komission tai komission ja jäsenvaltioiden kanssa mistä tahansa päämäärien ja digitalisaatiotavoitteiden saavuttamisen kannalta merkityksellisestä aiheesta. Komissio vastaa kaikista asianmukaisista teknisen avun palveluista ja asiantuntija-avusta sekä järjestää jäsennellyn tietojen ja parhaiden käytäntöjen vaihdon ja koordinoinnin.

11 artikla

Sidosryhmien kuuleminen

1) Komissio tekee tiivistä yhteistyötä yksityisen ja julkisen sektorin sidosryhmien kanssa, työmarkkinaosapuolet mukaan lukien, tietojen keräämiseksi ja suositeltujen politiikkojen, toimenpiteiden ja toimien kehittämiseksi tämän päätöksen täytäntöönpanoa varten.

2) Jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä yksityisen ja julkisen sektorin sidosryhmien, myös työmarkkinaosapuolten, kanssa kansallisen lainsäädännön mukaisesti hyväksyessään digitaalista vuosikymmentä koskevia kansallisia strategisia etenemissuunnitelmiaan ja niiden mukautuksia.

4 LUKU

MONIKANSALLISTEN HANKKEIDEN PUITTEET

12 artikla

Monikansalliset hankkeet

1) Monikansallisten hankkeiden yleisenä tavoitteena on helpottaa digitalisaatiotavoitteiden saavuttamista.

2) Monikansallisissa hankkeissa on pyrittävä yhteen tai useampaan seuraavista erityistavoitteista:

   a) parannetaan unionin ja jäsenvaltioiden yhteistyötä digitaalisen vuosikymmenen tavoitteiden saavuttamiseksi;

   b) vahvistetaan unionin teknologista huippuosaamista ja teollisuuden kilpailukykyä kriittisissä teknologioissa, digitaalisissa tuotteissa, palveluissa ja infrastruktuureissa, jotka ovat olennaisen tärkeitä talouden elpymisen ja vaurauden sekä kansalaisten turvallisuuden kannalta;

   c) puututaan unionin strategisiin haavoittuvuuksiin ja riippuvuuksiin digitaalisissa toimitusketjuissa;

   d) laajennetaan digitaalisten ratkaisujen omaksumista ja parasta mahdollista käyttöä yleistä etua koskevilla aloilla ja yksityisellä sektorilla;

   e) edistetään yhteiskunnan ja talouden kestävää digitalisaatiota, joka hyödyttää kaikkia yrityksiä ja kansalaisia kaikkialla unionissa.

   Liitteessä esitetään ohjeellinen luettelo mahdollisista toiminta-aloista, joilla näihin erityistavoitteisiin liittyviä monikansallisia hankkeita voitaisiin perustaa.

3) Monikansalliseen hankkeeseen on osallistuttava vähintään kolme jäsenvaltiota.

4) Monikansallisiin hankkeisiin sovelletaan sovellettavaa unionin oikeutta ja unionin oikeuden mukaista kansallista lainsäädäntöä.

5) Komissio voi antaa suosituksen monikansallisen hankkeen perustamisesta tai jäsenvaltion kutsumisesta osallistumaan 1–3 kohdan vaatimukset täyttävään monikansalliseen hankkeeseen ottaen huomioon edistymisen digitaalista vuosikymmentä koskevien kansallisten strategisten etenemissuunnitelmien toteuttamisessa ja komission suosittelemien toimien noudattamisen. Komissio ja jäsenvaltiot voivat myös päättää perustaa monikansallisen hankkeen tai liittyä sellaiseen yhteissitoumuksen kautta.

13 artikla

Monikansallisten hankkeiden valinta ja toteuttaminen

1) Ottaen huomioon ehdotukset monikansallisiksi hankkeiksi digitaalista vuosikymmentä koskevissa kansallisissa strategisissa etenemissuunnitelmissa ja yhteissitoumuksissa komissio laatii tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa ja julkaisee digitaalisen vuosikymmenen tilaa koskevan kertomuksen liitteenä strategiset periaatteet ja painopisteet monikansallisten hankkeiden toteuttamiselle sekä katsauksen niiden monikansallisten hankkeiden edistymiseen, jotka on kertomuksen julkaisuajankohtana jo valittu toteutettaviksi.

2) Kaikkia unionin ohjelmia ja investointijärjestelyjä, jos kyseisen ohjelman oikeusperustassa täsmennetyt säännöt sen sallivat, voidaan hyödyntää

monikansallisessa hankkeessa riippuen siitä, minkä tyyppisiä toimia asetetun päämäärän saavuttamiseksi tarvitaan.

3) Monikansallisiin hankkeisiin voi tarpeen mukaan osallistua muita julkisia tai yksityisiä tahoja.

4) Monikansallisia hankkeita voidaan toteuttaa seuraavien mekanismien kautta:

a) yhteisyritykset;

b) eurooppalaiset tutkimusinfrastruktuurikonsortiot;

c) unionin virastot;

d) itsenäisesti asianomaisten jäsenvaltioiden toimesta;

e) Euroopan yhteistä etua koskevien tärkeiden hankkeiden toteuttamisen edistäminen perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan b alakohdan mukaisesti;

f) tämän päätöksen 5 luvun mukaiset eurooppalaiset digitaali-infrastruktuurikonsortiot;

g) mikä tahansa muu asianmukainen toteutusmekanismi.

14 artikla

Monikansallisten hankkeiden edistäminen

1) Komissio koordinoi 12 artiklan 5 kohdassa tarkoitetusta komission suosituksesta, yhteissitoumusten perusteella tai osallistuvien jäsenvaltioiden pyynnöstä monikansallisen hankkeen toteuttamista toimien monikansallisten hankkeiden edistäjänä.

2) Koordinoinnin ensimmäisessä vaiheessa komissio julkaisee kaikille jäsenvaltioille osoitetun kiinnostuksenilmaisupyynnön. Kiinnostuksenilmaisupyynnöllä pyritään selvittämään, aikooko jäsenvaltio osallistua monikansalliseen hankkeeseen ja mitä taloudellista tai muuta tukea se aikoo antaa.

3) Jos vähintään kolme jäsenvaltiota ilmaisee kiinnostuksensa osallistua monikansalliseen hankkeeseen ja esittää samalla taloudellisia tai muita sitoumuksia kyseiseen hankkeeseen, komissio antaa koordinoinnin toisessa vaiheessa kaikkia jäsenvaltioita kuultuaan ohjeistusta asianmukaisen toteutusmekanismin valinnasta, rahoituslähteistä ja niiden yhdistämisestä hankkeessa sekä muista kyseisen hankkeen toteuttamiseen liittyvistä strategisista näkökohdista. Komissio voi myös omasta aloitteestaan ehdottaa osallistuville jäsenvaltioille monikansallisen hankkeen koordinointia 2 ja 3 kohdassa kuvattujen vaiheiden mukaisesti.

4) Komissio voi antaa ohjeistusta 15 artiklan mukaisen uuden eurooppalaisen digitaali-infrastruktuurikonsortion perustamisesta.

5) Komissio tukee monikansallisten hankkeiden toteuttamista tarjoamalla tarvittaessa 10 artiklassa tarkoitettuja palveluja ja resursseja.

5 LUKU

EUROOPPALAINEN DIGITAALI-INFRASTRUKTUURIKONSORTIO

15 artikla

Eurooppalaisen digitaali-infrastruktuurikonsortion (EDIC) tavoite ja asema

1) Jäsenvaltiot voivat toteuttaa monikansallisen hankkeen eurooppalaisen digitaali-infrastruktuurikonsortion, jäljempänä ’EDIC’, avulla.

2) EDIC on oikeushenkilö siitä päivästä lähtien, jona 16 artiklan 3 kohdan a alakohdassa tarkoitettu komission päätös tulee voimaan.

3) EDICillä on kussakin jäsenvaltiossa laajin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaan oikeushenkilöllä oleva oikeuskelpoisuus. Se voi hankkia, omistaa ja luovuttaa irtainta, kiinteää ja henkistä omaisuutta, tehdä sopimuksia ja olla osapuolena oikeudenkäynneissä.

4) EDICillä on oltava sääntömääräinen kotipaikka, jonka on sijaittava jäsenvaltion alueella.

16 artikla

EDICin perustaminen

1) Jäsenvaltioiden, jotka hakevat lupaa perustaa EDICin, jäljempänä ’hakijat’, on toimitettava hakemus komissiolle. Hakemus on tehtävä kirjallisesti, ja siinä on oltava seuraavat tiedot:

   a) komissiolle osoitettu pyyntö perustaa EDIC;

   b) ehdotus EDICin perussäännöksi;

   c) tekninen kuvaus monikansallisen hankkeesta, joka EDICin on määrä toteuttaa;

   d) isäntäjäsenvaltion ilmoitus, jossa EDIC hyväksytään perustamisestaan alkaen neuvoston direktiivin 2006/112/EY[20] 143 artiklan g alakohdassa ja 151 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi kansainväliseksi järjestöksi ja neuvoston direktiivin 2008/118/EY[21] 12 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuksi kansainväliseksi järjestöksi. Kyseisissä säännöksissä säädettyjen poikkeusten rajoitukset ja edellytykset vahvistetaan EDICin jäsenten välisessä sopimuksessa.

2) Komissio arvioi hakemuksen ottaen huomioon tämän päätöksen päämäärät ja käytännön näkökohdat, jotka liittyvät EDICin kautta toteutettavaksi kaavaillun monikansallisen hankkeen toteuttamiseen.

3) Komissio hyväksyy 2 kohdassa tarkoitetun arvioinnin tulokset huomioon ottaen ja 25 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua tarkastelumenettelyä noudattaen täytäntöönpanosäädöksellä jomman kumman seuraavista päätöksistä:

   a) EDICin perustamisesta sen jälkeen, kun se on todennut, että tässä luvussa säädetyt vaatimukset täyttyvät;

   b) hakemuksen hylkäämisestä, jos se katsoo, että tässä luvussa säädetyt vaatimukset eivät täyty, myös 16 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetun ilmoituksen puuttuessa. Tässä tapauksessa jäsenvaltiot voivat edelleen

---

20 Neuvoston direktiivi 2006/112/EY, annettu 28 päivänä marraskuuta 2006, yhteisestä arvonlisäverojärjestelmästä (EUVL L 347, 11.12.2006, s. 1).

21 Neuvoston direktiivi 2008/118/EY, annettu 16 päivänä joulukuuta 2008, valmisteveroja koskevasta yleisestä järjestelmästä ja direktiivin 92/12/ETY kumoamisesta (EUVL L 9, 14.1.2009, s. 12).

muodostaa konsortion sopimuksella, mutta sillä ei saa olla EDICin nimeä eikä se voi hyötyä tässä luvussa säädetystä toteutusrakenteesta.

4) Edellä 2 kohdassa tarkoitettu päätös on annettava tiedoksi hakijoille. Jos hakemus hylätään, päätös on selitettävä hakijoille selkeästi ja täsmällisesti.

5) Päätös EDICin perustamisesta julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

6) EDICin perustamispäätökseen liitetään 19 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaiset ja tapauksen mukaan hakemuksessa esitetyt EDICin perussäännön olennaiset osat.

17 artikla

Jäsenyys

1) EDICin jäseninä on oltava vähintään kolme jäsenvaltiota. Ainoastaan ne jäsenvaltiot, jotka antavat taloudellista tai muuta tukea, voivat olla EDICin äänioikeutettuja jäseniä.

2) EDICin perustamispäätöksen jälkeen muut jäsenvaltiot voivat liittyä jäseniksi milloin tahansa perussäännössä määritellyin oikeudenmukaisin ja kohtuullisin ehdoin.

3) Jäsenvaltiot, jotka eivät anna taloudellista tai muuta tukea, voivat liittyä EDICiin tarkkailijoina, joilla ei ole äänioikeutta.

4) EDIC voi olla avoin muiden tahojen kuin jäsenvaltioiden osallistumiselle, mukaan luettuina esimerkiksi kansainväliset järjestöt ja yksityiset tahot, perussäännössä täsmennetyllä tavalla. Tällöin jäsenvaltioilla on yhdessä oltava jäsenten kokouksessa enemmistö äänioikeuksista riippumatta muiden tahojen kuin jäsenvaltioiden panostusten määrästä.

18 artikla

Hallinto

1) EDICillä on oltava vähintään seuraavat kaksi hallintoelintä:

   a) jäsenvaltioista, muista 17 artiklan 4 kohdassa tarkoitetuista tahoista ja komissiosta koostuva jäsenten kokous, jolla on täysi päätäntävalta, mukaan lukien talousarvion hyväksyminen;

   b) johtaja, jonka jäsenten kokous nimittää EDICin toimeenpanevaksi elimeksi ja oikeudelliseksi edustajaksi.

2) Komissio osallistuu jäsenten kokouksen keskusteluihin ilman äänioikeutta. Jos monikansallista hanketta rahoitetaan keskitetysti hallinnoidulla unionin ohjelmalla, komissiolla on kuitenkin veto-oikeus kokouksen päätöksiin.

3) EDICin perussäännössä vahvistetaan hallintoa koskevat erityismääräykset 1 ja 2 kohdan vaatimusten mukaisesti.

19 artikla

EDICin perussääntö

1) EDICin perussäännön on sisällettävä vähintään seuraavat:

a) luettelo jäsenistä ja tarkkailijoista sekä menettely jäsenyyden ja edustuksen muuttamiseksi siten, että kunnioitetaan muiden kuin osallistuvien jäsenvaltioiden oikeutta liittyä EDICiin;

b) yksityiskohtainen kuvaus monikansallisesta hankkeesta, tarvittaessa jäsenten tehtävistä sekä alustavasta aikataulusta;

c) sääntömääräinen kotipaikka ja nimi;

d) jäsenten oikeudet ja velvollisuudet, mukaan lukien velvollisuus suorittaa maksuosuuksia talousarvioon;

e) äänioikeudet;

f) infrastruktuurin, henkisen omaisuuden ja muiden omaisuuserien omistusta koskevat säännöt soveltuvin osin.

2) Perussäännön muutoksiin sovelletaan 16 artiklassa tarkoitettua menettelyä.

20 artikla

Vastuut

1) EDIC vastaa veloistaan.

2) Jäsenten taloudellinen vastuu EDICin veloista rajoittuu niiden EDICille suorittamiin osuuksiin. Jäsenet voivat määrätä perussäännössä, että ne ottavat osuutensa ylittävän kiinteän vastuun tai rajoittamattoman vastuun.

3) Unioni ei vastaa EDICin veloista.

21 artikla

Sovellettava lainsäädäntö ja toimivaltainen tuomioistuin

1) EDICin perustamiseen ja sisäiseen toimintaan sovelletaan

a) unionin oikeutta ja erityisesti tätä päätöstä;

b) sen valtion lainsäädäntöä, jossa EDICin sääntömääräinen kotipaikka on, sellaisten asioiden osalta, joita ei säännellä tai säännellään vain osittain a alakohdassa tarkoitetuilla säädöksillä;

c) sen perussääntöä ja sen täytäntöönpanosääntöjä.

2) Rajoittamatta tapauksia, joissa Euroopan unionin tuomioistuin on perussopimusten nojalla toimivaltainen, toimivalta ratkaista EDICiin liittyviä jäsenten välisiä riitoja, jäsenten ja EDICin välisiä riitoja sekä EDICin ja kolmansien osapuolten välisiä riitoja määräytyy sen valtion lainsäädännön mukaisesti, jossa EDICin sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee.

22 artikla

Purkaminen

1) Perussäännössä määrätään menettelystä, jota noudatetaan EDICin purkamisessa jäsenten kokouksen päätöksen jälkeen. Purkaminen voi johtaa toimintojen siirtämiseen toiselle oikeushenkilölle.

2) Jos EDIC ei kykene maksamaan velkojaan, sovelletaan sen valtion maksukyvyttömyyssääntöjä, jossa EDICin sääntömääräinen kotipaikka sijaitsee.

23 artikla

Raportointi ja valvonta

1) EDICin on laadittava vuotuinen toimintakertomus, joka sisältää teknisen kuvauksen sen toiminnasta ja tilinpäätöksen. Se on hyväksyttävä jäsenten kokouksessa ja toimittettava komissiolle. Toimintakertomus on asetettava julkisesti saataville.

2) Komissio voi antaa vuotuisessa toimintakertomuksessa käsiteltyjä asioita koskevia suosituksia.

6 LUKU

LOPPUSÄÄNNÖKSET

24 artikla

Tietojen toimittaminen

1) Jäsenvaltioiden on komission pyynnöstä toimitettava komissiolle tiedot, joita se tarvitsee tämän päätöksen mukaisten tehtäviensä suorittamiseksi, erityisesti 7, 8 ja 9 artiklan täytäntöönpanemiseksi tarvittavat tiedot. Komission pyytämien tietojen on oltava oikeassa suhteessa näiden tehtävien suorittamiseen nähden. Jos annetuissa tiedoissa viitataan tietoihin, joita yritykset ovat aiemmin toimittaneet jäsenvaltion pyynnöstä, näille yrityksille on ilmoitettava asiasta.

25 artikla

Komitea

1) Komissiota avustaa komitea (’viestintäkomitea’). Tämä komitea on asetuksessa (EU) N:o 182/2011 tarkoitettu komitea.

2) Kun viitataan tähän kohtaan, sovelletaan asetuksen (EU) N:o 182/2011 5 artiklaa ottaen huomioon mainitun asetuksen 8 artikla.

26 artikla

Voimaantulo

1) Tämä päätös tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Tehty Brysselissä

Euroopan parlamentin puolesta	*Neuvoston puolesta*
Puhemies	*Puheenjohtaja*